

Beheerpakketten 2023

Dit document geeft een overzicht van de beheerpakketten die vanaf 1 januari 2023 beschikbaar zijn voor beheerovereenkomsten via de regeling voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb).

Het afsluiten van een beheerovereenkomst gaat altijd in overleg met de veldcoördinator van het agrarisch natuurcollectief. In overleg wordt bepaald welke beheerpakketten het meest geschikt zijn om de doelen te realiseren. De doelen zijn uitgewerkt in de beheerstrategie van het collectief en richten zich op de volgende leefgebieden en categorieën.

- Dooradering
- Water
- Klimaat

De nummering van de pakketten is niet geheel opvolgend. Dit komt doordat we aansluiten bij de landelijke lijst waar soms nieuwe beheerpakketten zijn toegevoegd. Verder zijn in het overzicht de volgende soorten pakketten terug te vinden.

- A-pakketten: dit is beheer dat wordt afgesloten op productieve agrarische grond. De percelen moeten bij RVO als zodanig geregistreerd staan.
- L-pakketten: dit is beheer dat buiten de productieve agrarische grond valt. Hieronder vallen de landschapselementen, sloten, poelen, etc.
- Z-pakketten: dit zijn maatwerkpakketten die door ons eigen collectief zijn vastgesteld.

Voor sommige beheerpakketten geldt dat beheer gemeld moet worden aan het collectief. Indien dit van toepassing is, wordt het genoemd bij de betreffende pakketomschrijving. De wijze waarop een melding gedaan kan worden, is te vinden op de website van het collectief.

Niet ieder beheerpakket kan op elke plaats worden toegepast. De mogelijkheden hangen af van de mate waarin het beheer bijdraagt aan de doelen, het beschikbare budget en de mogelijkheden die de deelnemer heeft om het beheer op zijn percelen of bedrijfssituatie in te passen.

Mensen die interesse hebben om een ANLb overeenkomst af te sluiten of aan te passen kunnen contact opnemen met de veldcoördinator van het collectief.

A01 Grasland met rustperiode

Beschrijving

Het in acht nemen van een rustperiode op grasland is vooral voor weidevogels van belang. Dit biedt rust aan broedende vogels door de kans op verstoring van de legfels te minimaliseren. Ook kan het functioneren als opgroeigebied voor jonge weidevogels. In kleinschalige gebieden kunnen graslanden met een rustperiode, eventueel in de vorm van randen, dienen als schuil- en foerageergebied voor diverse fauna zoals kleine zoogdieren, vogels, vlinders en amfibieën. In de rustperiode zijn landbouwkundige werkzaamheden niet toegestaan.

Aan het eind van deze periode staat er een vrij hoge vegetatie op het perceel. Om te voorkomen dat deze hoge vegetatie voor weidevogelpullen ondoordringbaar wordt, is het dringende advies om geen drijfmest en ook geen ruige mest voorafgaand aan de rustperiode uit te rijden, maar dat pas na de eerste snede te doen. Bij de pakketten met rustperiode tot 8 juni en later is drijfmest voorafgaand aan de rustperiode niet toegestaan!

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten).
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats, ook geen beweiding.
3. Het grasland wordt voorafgaand aan de rustperiode niet gemaaid.
4. *Pakket d, e, x*: alleen als last minute beheer
5. Bestrijding van harden akkerdistel, ridderszuring, jacobskruid en invasieve exoten is verplicht.
6. Beweiding in de rustperiode is niet toegestaan.
7. Bemesting met drijfmest voorafgaand aan de rustperiode is niet toegestaan bij de pakketten met rustperiode tot 8 juni en later.
8. Maaiwerkzaamheden worden volgens Protocol maaien weidevogelgrasland gedaan.
8. Grasland met een rustperiode in de vorm van randen is toegestaan in kleinschalige gebieden en in gebieden die gericht zijn op waterdoelen (dooradering of waterkwaliteitsdoelen). Deze randen moeten minimaal 6 meter breed zijn.
9. Dit pakket mag gecombineerd worden met pakket A07 Ruige stalmest.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar / per hectare
A01a	Rust van 1 april tot 1 juni	€ 500,=
A01b	Rust van 1 april tot 8 juni	€ 650,=
A01c	Rust van 1 april tot 15 juni	€ 800,=
A01d	Rust van 1 april tot 22 juni	€ 950,=
A01e	Rust van 1 april tot 1 juli	€ 1.100,=
A01v	Rust van 15 maart tot 15 mei	€ 200,=
A01w	Rust van 15 maart tot 22 mei	€ 350,=
A01x	Rust van 15 maart tot 1 juni	€ 525,=
A01l	Voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 15 juni	€ 300,=
A01m	Voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 22 juni	€ 300,=
A01q	Voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 1 juni	€ 260,=
A01r	Voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 8 juni	€ 260,=
A01s	Voorweiden tot 1 mei, daarna rust tot 8 juni	€ 280,=
A01t	Voorweiden tot 8 mei, daarna rust tot 15 juni	€ 280,=
A01u	Voorweiden tot 15 mei, daarna rust tot 15 juni	€ 255,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A02 Kuikenvelden

Beschrijving

Het pakket kuikenvelden wordt ingezet als last minute beheer op percelen waarop (nog) geen weidevogelbeheer is afgesloten. Wanneer in het broedseizoen op een perceel grasland nesten of kuikens van kritische weidevogels (grutto, tureluur) worden waargenomen kan dit pakket op het laatste moment worden afgesloten. De rustperiode wordt ad hoc bepaald om rust te creëren op plaatsen waar dit nodig is. Afsluiten van dit pakket kan alleen in gebieden waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn.

Het in acht nemen van een dergelijke rustperiode op grasland is vooral van belang voor kuikens om deze voedsel en schuilgelegenheid te bieden. Ook kleine zoogdieren, vogels, vlinders en amfibieën etc. maken, met name in kleinschalige gebieden, gebruik van dergelijke graslanden en/of -randen met rustperiode als schuil- en foerageergebied.

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten).
2. De rustperiode ligt in de periode van 1 april tot 1 augustus.
3. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats.
4. Beweiding is in de rustperiode niet toegestaan.
5. Legsels worden geregistreerd en gemeld bij het collectief.
6. Maaiwerkzaamheden worden volgens Protocol maaien weidevogelgrasland gedaan.
7. Indien de kuikenvelden in de vorm van een rand worden aangelegd, dienen deze randen ten minste 6 meter breed te zijn.
8. De rustperiode wordt automatisch met steeds 1 week verlengd, tot (alle) kuikens weg zijn, te beoordelen door de veldcoördinator.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar / per hectare
A02a	Rustperiode van 2 weken	€ 425,=
A02b	Rustperiode van 3 weken	€ 540,=
A02c	Rustperiode van 4 weken	€ 790,=
A02d	Rustperiode van 5 weken	€ 940,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A03 Plasdras

Beschrijving

Plasdras biedt een aantrekkelijke biotoop voor weidevogels om te rusten en te foerageren. Op plasdraspercelen kunnen voor het eigenlijke broedseizoen soms honderden weidevogels worden aangetroffen. De aantrekkingskracht is daarmee groot. Daarnaast bieden plasdraspercelen ook foerageer- en rustmogelijkheden buiten het directe broedseizoen, bijvoorbeeld voor al uitgevlogen jonge vogels en doortrekkers.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid is jaarlijks geïnundeerd en volledig drassig. De inundatieperiode loopt van datum x tot datum y (zie pakketten).
2. *Pakket Z.23.A03.01*: alleen als last minute beheer
3. Het plasdraspakket heeft betrekking op het drassige deel van een perceel. Dat deel moet in zijn geheel drassig zijn, slikkige randjes tellen wel mee.
4. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en invasieve exoten is verplicht.
5. Maaiwerkzaamheden worden volgens Protocol maaien weidevogelgrasland gedaan.
6. Bemesting is niet toegestaan.
7. In de winter vanaf 1 november mag op het perceel geen inundatie meer plaatsvinden.
8. Het advies geldt om minimaal 1 keer te bloten/maaien na 1 augustus in verband met behoud van de status van productieve landbouwgrond op het perceel. Eventueel kan het helpen om de kale, slikkige grond in te zaaien.
9. Het advies geldt om in de winterperiode voorafgaand aan inundatie slikranden aan te leggen door middel van ploegen en/of frezen.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar / per hectare
A03n	Plasdras van 1 maart tot 1 juni	€ 2.400,=
A03o	Plasdras van 1 maart tot 15 juni	€ 2.800,=
Z.23.A03.01	Plasdras 1 week verlengen	€ 200,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A04 Legselbeheer op grasland

Beschrijving

Om weidevogels te beschermen is het lang niet altijd nodig om alle percelen waarop zich broedende weidevogels bevinden, te beleggen met een rustperiode. Bijvoorbeeld omdat de dichtheid aan weidevogels vrij laag is. Aan dit soort situaties kan het pakket agrarische grond met legselbeheer een invulling geven. Het legsel en de onmiddellijke omgeving worden hierbij beschermd tegen landbouwkundige werkzaamheden.

Agrarische grond met legselbeheer kan zowel bestaan uit grasland als uit bouwland. Percelen met legselbeheer hebben over het algemeen weinig nut als foerageergebied voor jonge weidevogels, tenzij gekozen wordt voor een combinatie met een kruidenrijke weidevogelgraslandrand of met kuikenstroken. Het perceel wordt grotendeels normaal agrarisch gebruikt. Nesten worden gemarkeerd met stokken, al dan niet aan de rand van het perceel of langs de sloot. Bij gebruik van nestbeschermers of een tijdelijk raster worden nesten zeker ontzien bij landbouwkundige werkzaamheden zoals maaien, weiden of inzaaien.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of enkele malen afgezocht op aanwezige legfels. Gevonden legfels worden gemarkeerd, geregistreerd en gemeld bij het collectief.
2. Gevonden nesten worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijv. stalkaart of geo informatie).
3. Maaiwerkzaamheden worden volgens Protocol maaien weidevogelgrasland gedaan.
4. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en invasieve exoten is verplicht.
5. *Pakket a:* Indien een perceel grasland wordt gemaaid of anderszins bewerkt, wordt een enclave van tenminste 50 m² met minimaal een straal van 3,5 meter aangehouden om de aanwezige gevonden nesten. Bij beweiding is een nestbeschermers geplaatst. Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst.
6. *Pakket d t/m h:* Alleen als last minute beheer.
7. *Pakket d t/m h:* De rustperiode valt in de periode van 1 april tot 1 augustus
8. *Pakket d t/m h:* Beweiding is in de rustperiode niet toegestaan.
9. *Pakket d t/m h:* Indien de kuikenvelden in de vorm van een rand worden aangelegd, dienen deze randen ten minste 6 meter breed te zijn.
10. *Pakket d t/m h:* De rustperiode wordt automatisch met 1 week verlengd, tot (alle) kuikens weg zijn, te beoordelen door de veldcoördinator.
11. *Alle pakketten:* Maximaal worden 6 nesten per hectare vergoed, dit wordt per perceel beoordeeld.
12. Dit pakket mag op grasland gecombineerd worden met de regionale pakketten Grasland met weidegang A t/m H en/of Toeslag stroken maaien bij zomerstalvoeren.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare / per jaar
A04a	Nestbescherming op grasland	€ 25,=
A04d	Nestbescherming plus 2 weken rust	€ 450,=
A04e	Nestbescherming plus 3 weken rust	€ 565,=
A04f	Nestbescherming plus 4 weken rust	€ 815,=
A04g	Nestbescherming plus 5 weken rust	€ 965,=
A04h	Nestbescherming plus 6 weken rust	€ 1.115,=
PLUS		Vergoeding per jaar / per nest
Z.23.A04.01	Vergoeding per nest	€ 75,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

Z.23.A04.02 Toeslag stroken maaien bij zomerstalvoeren

Beschrijving

Bij zomerstalvoeren krijgen de koeien op stal dagelijks, als onderdeel van hun rantsoen, een portie vers gemaaid gras. Dit gras wordt geoogst op percelen met legselbeheer. Door tijdens het oogsten het perceel over een langere tijd in stroken te maaien, hebben de weidevogels op deze percelen een variatie in kort en lang gras. Deze variatie in het grasland kan met name kuikens ten goede komen: in het kort gemaaide gras kunnen kuikens makkelijk bewegen, terwijl zij in het langere gras dekking vinden. Dit komt het mozaïek binnen een perceel ten goede. Dit pakket is als toeslagpakket bedoeld voor percelen met weidevogelpakket A04 Legselbeheer op grasland.

NB Eenmalige stroken die langer dan 2 weken blijven staan, vallen onder de pakketten 4d tot en met 4h.

Pakketvoorwaarden

1. Het maaien in stroken mag continu plaatsvinden gedurende de periode 15 april tot 1 juli.
2. Het perceel mag vanaf het begin van maaien, op zijn vroegst na een periode van 3 weken in zijn geheel gemaaid zijn.
3. Dit pakket mag cumuleren met het pakket A04 Legselbeheer op grasland.

PAKKET		Vergoeding per jaar / per hectare
Z.23.A04.02	Toeslag stroken maaien bij zomerstalvoeren	€ 150,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A42 Legselbeheer op bouwland en uitgesteld zaaien

Beschrijving

Dit pakket helpt boeren bij de bescherming van nesten en kuikens op bouwland. Het gaat vaak om maisland, maar niet uitsluitend. Doordat bekend is waar nesten en kuikens aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden daarop worden afgestemd. Contact met veldmedewerkers/vrijwilligers is erg belangrijk. Zij brengen de nesten en kuikens in kaart, daarbij moet zoveel mogelijk vanaf de rand van het perceel gemonitord worden. Nesten worden geregistreerd, het liefst digitaal. Nesten worden beschermd tegen verstoring via verplaatsen, nestbeschermers of via uitstellen van zaaien van het gewas.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of enkele malen afgezocht op aanwezige legsels. Gevonden legsels worden gemarkeerd, geregistreerd en gemeld bij het collectief.
2. Tussen 1 februari en 15 maart, het liefst zo vroeg mogelijk en voordat de eerste broedparen zijn waargenomen, wordt bij de aanwezigheid van een vanggewas, dit vanggewas ondergewerkt. Hiervoor ontvangt de deelnemer een extra vergoeding via het pakket Toeslag vernietigen vanggewas.
3. *Pakket a:* Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen of beschermd via het plaatsen van nestbeschermers of door het nest tijdelijk te verplaatsen.
4. *Pakket b:* In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats zoals zaaien, frezen, schoffelen, ploegen en eggen.
5. *Pakket b:* Er wordt een rustperiode in acht genomen van ten minste 15 maart ~~april~~ tot 15 mei. Als eerder dan 15 maart legsels worden aangetroffen dan geldt de rustperiode vanaf het moment dat er legsels zijn geconstateerd en gemeld bij het collectief.
6. *Pakket b.23.01:* Het zaaien van het gewas inclusief alle bijbehorende werkzaamheden worden zo kort mogelijk op elkaar en zo kort mogelijk voor 15 april uitgevoerd.
7. Dit pakket is alleen mogelijk in combinatie met randenbeheer.
8. Maximaal worden 6 nesten per hectare vergoed, dit wordt per perceel beoordeeld.
9. Dit pakket mag gecombineerd worden met het pakket Z.23.A42.03 Toeslag vernietigen vanggewas.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare / per jaar
A42a	Nestbescherming op bouwland	€ 25,=
A42b	Rust van 15 maart tot 15 mei, zaaien na 15 mei	€ 400,=
A42b.23.01	Rust van 15 april tot 15 mei, zaaien voor 15 april	€ 250,=
PLUS		Vergoeding per jaar / per nest
Z.23.A42.01	Vergoeding per nest bij nestbescherming	€ 75,=
Z.23.A42.02	Vergoeding per nest bij rustperiode	€ 25,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

Z.23.A42.03 Toeslag vernietigen vanggewas

Beschrijving

Tegenwoordig broedt naar schatting meer dan 80% van de Kieviten op bouwland, veelal maisland. Op de zandgronden is het op deze percelen verplicht om een vanggewas in te zaaien in het najaar. Vaak is dit winterrogge of Italiaans raaigras, gewassen die zorgen dat in de winter de nutriënten worden opgenomen en niet uitspoelen naar het grond- of oppervlaktewater.

In het voorjaar is de laatste jaren te zien dat de vanggewassen hoog en dicht begroeid zijn. Dit maakt de percelen ongeschikt voor de Kievit, die graag broedt op open en vrij kaal land. Om de percelen geschikt te maken voor de Kievit, kan het vanggewas in het voorjaar worden vernietigd.

Pakketvoorwaarden

1. Het pakket kan alleen worden afgesloten op percelen waarop een ANLb overeenkomst voor weidevogelbeheer van toepassing is (legselbeheer of rustperiode op bouwland).
2. Het vanggewas wordt voor 15 maart zorgvuldig vernietigd met een frees, schijveneg of machine met vergelijkbaar effect.
3. Bewerking met een cultivator is als enige bewerking niet voldoende omdat het vanggewas dan snel weer opnieuw zal uitgroeien.
4. Indien het vernietigen van het vanggewas in één werkgang onvoldoende slaagt, dient een tweede bewerking uitgevoerd te worden.

Beheervergoeding

PAKKET		Vergoeding per jaar / per hectare
Z.23.A42.03	Toeslag vernietigen vanggewas	€ 200,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A05 Kruidenrijk grasland

Beschrijving

Kruidenrijke percelen en randen hebben een aantrekkende werking op weidevogelkuikens en kunnen dan ook een belangrijk toevluchtsoord vormen als omliggend grasland wordt gemaaid. Dit grasland moet voor weidevogelkuikens tot aan de maaidatum doordringbaar zijn. Opgroeiende weidevogelkuikens vinden hier hun voedsel (insecten) en schuilgelegenheid. De bloeiende kruiden trekken insecten aan.

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten).
2. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats.
3. *Pakket b en c*: Wordt alleen afgesloten als last minute beheer.
4. Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte. Op maximaal 10% van de beheereenheid is chemische onkruidbestrijding toegestaan en in overleg met de veldcoördinator.
5. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruid en invasieve exoten is verplicht.
6. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
7. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober.
8. Beweiding is niet toegestaan van 15 maart tot het einde van de afgesproken rustperiode.
9. Maaiwerkzaamheden worden volgens Protocol maaien weidevogelgrasland gedaan.
9. Uitsluitend bemesting met vaste mest is toegestaan buiten de rustperiode met 5 tot maximaal 10 ton per hectare per jaar en bij voorkeur na de rustperiode.
10. Toepassing van kunstmest en drijfmest is niet toegestaan, bekalking is alleen toegestaan in overleg en met instemming van de veldcoördinator.
11. Het gewas wordt jaarlijks voor 1 augustus afgevoerd door middel van maaien en afvoeren. Tweede/derde keer maaien en afvoeren is toegestaan.
12. Het grasland mag niet worden gescheurd of gefreesd. Doorzaaien mag alleen met toestemming van de veldcoördinator.
13. Dit pakket mag gecombineerd worden met pakket A07 Ruige stalmest.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare / per jaar
A01b.23.01	Kruidenrijk grasland, rustperiode van 1 april tot 8 juni	€ 1.175,=
A05a	Rustperiode van 1 april tot 15 juni	€ 1.375,=
A05b	Rustperiode van 1 april tot 22 juni	€ 1.575,=
A05c	Rustperiode van 1 april tot 1 juli	€ 1.700,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A41 Ontwikkeling kruidenrijk grasland

Beschrijving

Dit pakket is bedoeld om een perceel te ontwikkelen naar kruidenrijk grasland. In dit pakket zijn er 4 varianten.

- a. Verschrallen voedselrijk grasland
- b. Doorbreken witbol dominantie
- c. Verschrallen voedselrijk grasland plus aansluitend kuikenveld
- d. Doorbreken witbol dominantie plus aansluitend kuikenveld

Het beheer begint met pakketvariant a of b. Gevonden nesten en kuikens worden beschermd door die delen niet te maaien. Grotere delen van het perceel die niet gemaaid worden, (kuikenvelden met rust) kunnen worden omgezet in pakketvariant c respectievelijk d. Minimaal 10% van het bloemrijkste gewas en/of locaties waar grondbroeders zitten, blijft per maaibeurt staan, waarbij roulatie van het niet gemaaide deel mogelijk is.

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, via een rustperiode van datum x tot datum y (zie pakketten). Gevonden nesten zijn geregistreerd via geo informatie. Voor specifieke soorten kan nestbescherming worden geplaatst. Enclaves rondom nesten moeten minstens 50 mtr² zijn.
2. *Pakket a tot en met d*: Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op max 10% van de oppervlakte.
3. Het gewas wordt jaarlijks minimaal drie keer gemaaid en afgevoerd. De eerste maaibeurt gebeurt zo vroeg mogelijk om een te zwaar gewas en een eventuele dominantie van witbol te voorkomen. De laatste maaibeurt gebeurt in september/oktober.
4. Minimaal 2 verschillende indicatorsoorten uit de lijst met indicatorsoorten zijn in een transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober.
5. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
6. Beweiding met runderen is mogelijk vanaf 1 augustus. Het gewas moet kort de winter in. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of ingezaaid. Klepelen is niet toegestaan.
7. Vereisten bij het verlengen van de rustperiode voor kuikenvelden: omzetten pakket a naar pakket c of omzetten van pakket b naar d moet uiterlijk 7 werkdagen voor het oorspronkelijke eind van de rustperiode aan de veldcoördinator en door diegene aan RvO doorgegeven worden.
8. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruid en invasieve exoten is verplicht.
9. Maaierwerkzaamheden worden volgens Protocol maaien weidevogelgrasland gedaan.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare / per jaar
A41a	Verschrallen met rustperiode van 1 april tot 27 april	€ 550,=
A41b	Doorbreken witbol dominantie met rustperiode van 1 april tot 22 mei	€ 970,=
A41c	Verschrallen met rustperiode 1 april tot 15 juni	€ 900,=
A41d	Doorbreken witbol dominantie met rustperiode 1 april tot 15 juni	€ 1.250,=

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A06 Extensief beweid grasland

Beschrijving

Extensief beweid grasland is bedoeld voor weidevogels die vóórkomen op wat korter grasland en een bepaalde beweidingdruk kunnen hebben. Het dient als zowel broedgebied als foerageergebied voor oudere vogels en kuikens. Beweidingsdruk en rustperiode kunnen daarop worden afgestemd. Extensief beweid grasland is structureel rijk grasland, omdat er vanwege de lage veedichtheid verschillen in het beweidingpatroon ontstaan. Landbouwkundige werkzaamheden en chemische onkruidbestrijding zijn niet toegestaan in de rustperiode. Extensief beweid grasland is kruidenrijk. Kruiden en mestvlaaien trekken insecten aan, die als voedsel dienen voor de weidevogels en hun kuikens. Ze zijn daarmee van belang voor het broedsucces van de weidevogels.

Pakketvoorwaarden

1. Beweiding is verplicht van datum x tot datum y (zie pakketten) met een veebezetting van minimaal 1 en maximaal 3 GVE*/ha.
2. Beweiding voorafgaand aan de afgesproken periode mag met een veebezetting van maximaal 3 GVE*/ha, na afloop van de afgesproken periode geldt geen beperking meer in GVE*/ha.
3. Tijdens de rustperiode wordt de beheereenheid niet gemaaid, gerold, gesleept, gescheurd, gefreesd, (her)ingezaaid, doorgezaaid of bemest. In deze periode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.
4. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruid en invasieve exoten is verplicht.
5. Maaien voorafgaand aan de beweidingperiode is niet toegestaan.
6. Dit pakket mag gecombineerd worden met pakket A07 Ruige stalmest.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare / per jaar
A06c	Beweiding van 1 mei tot 15 juni, min. 1 GVE/ha en max. 3 GVE / ha	€ 700,=
Z.23.A06.01	Toeslag 1 week verlenging	€ 75,=

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schapen, lammeren en geiten	0,15

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A07 Ruige mest

Beschrijving

Het uitrijden van ruige mest is gunstig in een totaalaanpak voor weidevogelbeheer. Het bevordert een rustiger grasgroei, waardoor het gewas minder vol wordt en geschikter voor kuikens. Ook zorgt ruige mest voor meer structuur in het gewas en biedt het meer ruimte voor kruiden. De organische mest zorgt bovendien voor een rijk bodemleven waarop oudervogels kunnen foerageren. Tenslotte wordt het stro in de ruige mest door sommige vogels, kieviten met name, ook gebruikt als nestmateriaal.

Pakketvoorwaarden

1. Bemesting met vaste mest is verplicht.
2. Vaste mest betreft dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I):
 - o 10 – Rundvee (vaste mest)
 - o 13 – Rundvee (koek na mestscheiding)
 - o 25 – Paard (vaste mest)
 - o 56 – Schaap (mest, alle systemen)
 - o dan wel bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie uit lijst a.
3. Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar minimaal 5 en maximaal 10 ton ruige stalmest per hectare uitgereden.
4. De ruige stalmest wordt bij voorkeur na afloop van de rustperiode in één keer opgebracht.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare
A07a	Ruige mest 5 tot 10 ton per ha	€ 115,=

Melding

Van het uitrijden van de ruige stalmest wordt binnen 7 dagen na uitrijden melding gedaan bij het collectief.

Dit pakket kan alleen met de volgende beheerpakketten worden afgesloten.

- A01 Grasland met rustperiode
- A05 Kruidenrijk grasland
- A06 Extensief beweid grasland

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

A08 Hoog waterpeil

Beschrijving

Voor de instandhouding van vitale weidevogelpopulaties is het noodzakelijk dat naast het optimaliseren van het beheer ook de inrichting wordt geoptimaliseerd ten aanzien van waterpeil. Hierdoor is het bodemleven beter beschikbaar, wordt de grasgroei vertraagd en ontstaat er meer variatie in structuur van de grasmat.

Pakketvoorwaarden

1. Door een tijdelijke, plaatselijke voorziening is het oppervlaktewaterpeil van datum x tot datum y minimaal a centimeter (zie pakketten) hoger dan eerste volgende watergang aangrenzende aan beheereenheid.
2. Het oppervlaktewaterpeil naast de beheereenheid bereikt ná de verhoging een peil t.o.v. het (gemiddelde) maaiveld van 25 centimeter of minder op veengrond en 40 centimeter of minder op kleigrond.
3. Het pakket kan niet worden afgesloten in gebieden die volgens het peilbesluit van het waterschap een drooglegging hebben van 70 cm of meer (zomerpeil). Te allen tijde echter, moet op de beheereenheid de bij punt 2 genoemde drooglegging gerealiseerd zijn.
4. Er is een schriftelijke toestemming nodig van het waterschap; het collectief kan hier een rol in vervullen.
5. Het verschil tussen het opgezette peil en het omringende peil is bij de peilscheidingen of stuwtejes te meten.
6. Voor de bepaling van de door de peilverhoging beïnvloede oppervlakte (= de oppervlakte waarop de beheervergoeding betrekking heeft) wordt de volgende methode geadviseerd: vanuit de watergang waarin het peil is opgezet wordt aan weerszijden op de oever vanaf de waterlijn 25 meter het land in een effect verwacht. De lengte van de watergang x 25 meter op de ene oever, plus lengte watergang x 25 meter op de andere oever = de beïnvloede oppervlakte. Uiteraard moet hierbij wel gecorrigeerd worden voor overlap in hoeken van percelen.

PAKKETTEN		Vergoeding per hectare / per jaar
Het (oppervlakte-)waterpeil naast de beheereenheid wordt:		
A08d	Verhoging met 20 cm, van 15 maart tot 15 juni	€ 115,=
A08e	Verhoging met 30 cm, van 15 maart tot 15 juni	€ 175,=
A08f	Verhoging met 40 cm, van 15 maart tot 15 juni	€ 230,=

Dit pakket kan gecombineerd worden met de volgende beheerpakketten.

- A01 Grasland met rustperiode
- A04 Legselbeheer
- A05 Kruidenrijk grasland
- A06 Extensief beweid grasland
- L10 Natuurvriendelijke oever

NB Dit pakket kan alleen worden afgesloten waar vrijwillige weidevogelbeschermers actief zijn en waar aantoonbaar weidevogels broeden.

L09 Poel en klein historisch water

Beschrijving

Poelen zijn natuurlijke laagtes of kuilen die vaak gegraven zijn voor de drinkwatervoorziening van het vee. Een poel is een belangrijk biotoop voor amfibieën als kamsalamander en rugstreeppad. Openheid rondom (een deel van) de poel kan de zichtbaarheid en beleefbaarheid vergroten en is van belang om een goede voortplantingsbiotoop voor amfibieën te behouden. Vaak stonden er wel enkele bomen bij een poel voor schaduw voor de dieren en tegen verdamping.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal de helft van de natte oppervlakte van de poel bestaat in de periode 15 maart tot 15 juni uit water zonder riet, lis of andere opgaande waterplanten. Voor behoud van voldoende open water wordt de poel periodiek opgeschoond.
2. Jaarlijks wordt in de periode van 1 september tot 15 oktober 25% tot 50% van de natte oppervlakte van de poel (waterplanten) geschoond.
 - a. Indien meer dan 50% van de poel bestaat uit water zonder enige vegetatie aan de oppervlakte kan het schonen dat jaar achterwege gelaten worden.
 - b. Bij groot onderhoud wordt maximaal 75% van de poel geschoond. Dit gebeurt in overleg met de veldcoördinator.
3. Jaarlijks wordt in de periode van 1 september tot 15 oktober 2/3 van de droge oever gemaaid.
4. Snoeiafval en maaisel blijft minimaal 2 tot maximaal 5 dagen op de oever liggen om fauna de kans te geven terug te keren naar de poel. Blijft het maaisel liggen dan moet dit op één vaste plaats, bijvoorbeeld als ringslanghoop. Deze hoop wordt minstens 2 m van de waterlijn gelegd (winterpeil).
5. Opgaand hout dient verwijderd te worden uit de poel.
6. Een incidentele droogval is toegestaan in de periode 15 juni tot 15 november.
7. Bagger mag niet verwerkt worden in en rond (<2m) de poel.
8. Bij voorkeur is de poel op het diepste punt 50 cm dieper dan zomerpeil.
9. Bij gebruik als vee-drinkplaats is de poel minimaal over 75% van de oeverlengte uitgerasterd op zo'n wijze dat vee enkel met de voorpoten bij het water kan komen om te drinken. Hiermee wordt overmatige vertrapping van de oever en vermesting door ontlasting in het water voorkomen.
10. Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen/chemische onkruidbestrijding en meststoffen in de poel en een straal van 2 meter hieromheen gebruikt worden.
11. Er mogen geen vissen of andere dieren worden uitgezet of gekweekt.
12. De poel mag niet in open verbinding staan met sloten of weteringen.
13. Aanwezigheid van bomen en struweel op de oever is alleen toegestaan op de noordelijke oever, voor maximaal een derde van de totale oeverlengte. Eventuele begroeiing op minimaal 2 meter van de poel.
14. Het noordelijke talud van de poel heeft voor minimaal een derde deel een talud van 1:5 of flauwer.
15. Machines dienen buiten het water en de natte oeverzone te blijven en dienen bij gebruik schoon te zijn om insleep van invasieve exoten (m.n. watercrassula) en ziekten te voorkomen.
16. Een kleine poel is kleiner dan 175 m², een grote poel groter dan 175 m².

PAKKETTEN		Vergoeding
L09a	Kleine poel, 25-50 % schonen	€ 160,= per stuk
L09b	Grote poel, 25-50 % schonen	€ 285,= per stuk

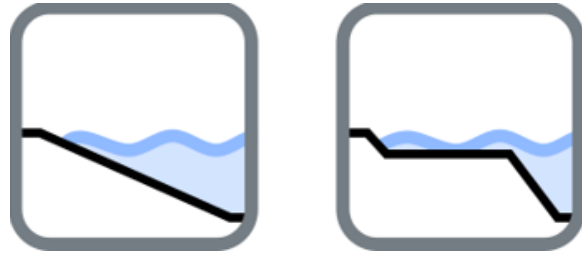
Melding

Na het schonen of maaien van de poel wordt hiervan binnen 7 dagen melding gedaan bij het collectief.

L10 Natuurvriendelijke oever

Beschrijving

Er zijn twee soorten natuurvriendelijke oevers. De bekendste vorm is een oever met een geleidelijke overgang van land naar water (flauw talud). Daarnaast bestaat ook de plasdrasberm waarbij een ondiepe zone aan de rand van de sloot ontstaat. Zie de afbeelding.

Afbeelding: Een NVO als talud en een als plasdras. Tekening: Michiel Verhofstad. FLORON.

De bredere oever draagt bij aan het bergen en vasthouden van water en gaat afkalving tegen. In de verschillende waterdieptes groeien en leven verschillende waterdieren en -planten. De wortels van planten houden de oevergrond goed vast. Sommige planten, zoals lisdodde en riet, reinigen het water, zodat bijvoorbeeld algen minder kans krijgen. Ook zorgen de planten voor een ideaal leefgebied voor diverse dieren. De beschikbaarheid van beschutting en voedsel maken het tot een plek met goede broedmogelijkheden voor vogels. Ook vlinders, kleine zoogdieren, insecten en libellen vinden er een plekje en in het water zijn kikkers en vissen te vinden.

Pakketvoorwaarden

1. Een natuurvriendelijke oever is een aaneengesloten oever langs een waterloop die aangesloten is aan het slotennetwerk, in de vorm van plasdrasberm of flauw talud (minimaal 1:5) met een begroeiing van inheemse planten. Voor bestaande elementen kan een talud van 1:3 aangehouden worden, nieuwe dienen met 1:5 aangelegd te worden.
2. Jaarlijks wordt in de periode van 1 augustus tot 1 december minimaal 1/3 en maximaal 2/3 van de natuurvriendelijke oever geschoond en/of gemaaid. Bij voorkeur bij droog weer en lage waterstand.
3. Het maaisel moet worden afgevoerd en dient verwerkt te worden volgens het protocol verwerken slootmaaisel.
4. De beheereenheid wordt niet beweid, zo nodig dient de natuurvriendelijke oever afgerasterd te zijn.
5. Er mogen geen meststoffen of chemische bestrijdingsmiddelen in het element gebruikt worden.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
L10a	Natuurvriendelijke oever	€ 4.735,=

Melding

Het uitgevoerde beheer (oppervlakte is na onderlopen schoongemaakt) wordt binnen 7 dagen na het schoonmaken gemeld bij het collectief.

L11 Rietzoom en klein rietperceel

Beschrijving

Rietzomen bestaan uit smalle rietstroken die grenzen aan agrarisch gebruikte percelen. Deze rietstroken kunnen zowel individueel als in samenhang met elkaar voorkomen, en in de laatste vorm soms vele kilometers lengte beslaan. Rietzomen en kleine rietpercelen zijn vanwege het veelal extensieve gebruik van groot belang voor de biodiversiteit als broedgebied voor rietvogels en als leefgebied voor andere soorten als poelkikker, ringslang en diverse libellen.

Pakketvoorwaarden

1. De beheereenheid wordt periodiek geschoond en/of gemaaid in de periode na 1 september en voor 1 maart.
2. Snoeimateriaal en/of maaisel is verwijderd.
3. De beheereenheid wordt in een cyclus van minimaal eenmaal per 4 jaar en maximaal eenmaal per 2 jaar geschoond en/of gemaaid.
4. Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in de beheereenheid worden gebruikt.
5. Maximaal 20% van de oppervlakte van de beheereenheid bestaat uit struweel.
6. Smalle rietzoom is smaller dan 5 meter; brede rietzoom/rietperceel is breder dan 5 meter.
7. De beheereenheid wordt niet beweid.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
L11a	Smalle rietzoom	€ 3.610,=
L11b	Brede rietzoom en klein rietperceel	€ 1.680,=

Melding

Nadat het groot onderhoud aan de beheereenheid is verricht, wordt dit binnen 7 werkdagen aan het collectief gemeld.

L12 Duurzaam slootbeheer

Beschrijving

Sloten komen in het hele land voor, maar de meeste sloten liggen in gebieden met veenweiden en zeekleibodems. Afhankelijk van hun breedte, diepte en profiel kunnen sloten van belang zijn voor soorten als krabbenscheer, fonteinkruid, zwanenbloem, grote modderkruiper en bittervoorn. Naast de minimumeisen die het waterschap stelt aan het onderhoud van sloten (de Keur) kan zorgvuldig en gefaseerd beheer van de sloot de ecologische waarde ervan versterken.

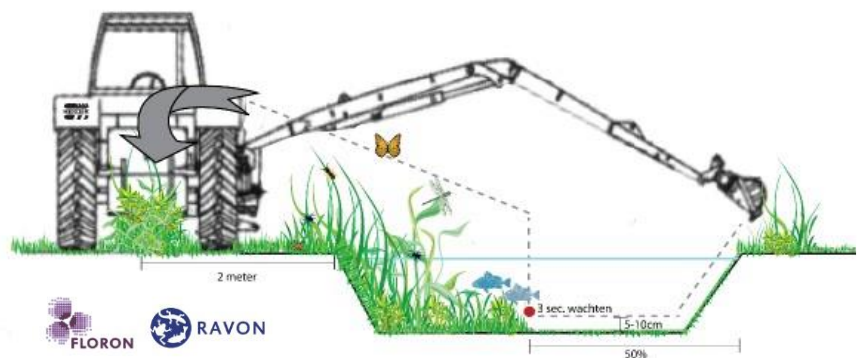
Pakketvoorwaarden

Pakket a – Baggeren met de baggerpomp

1. De sloot wordt eens per jaar, of eens in de twee jaar gebaggerd, hierbij wordt de bagger op het aangrenzende landbouwperceel gespoten.
2. Er wordt niet gezogen binnen 60 cm vanaf de waterlijn.
3. De sloot is minimaal 2 meter breed.
4. De zuigkop van de baggerpomp heeft geen vleugels en wordt zoveel mogelijk door dezelfde vore getrokken in de sloot.
5. De sloot loopt tijdens het baggeren niet droog.
6. Er komt geen bagger terecht beneden de insteek.
7. Er wordt gefaseerd gebaggerd, dus niet alle sloten in één jaar.
8. Het baggeren vindt plaats tussen 15 augustus en 15 november, bij voorkeur vanaf september.
9. Er mogen geen meststoffen of chemische bestrijdingsmiddelen in het element gebruikt worden.

Pakket b – Ecologisch slootschonen

1. Elk jaar wordt één van beide slootkanten geschoond met de maaikorf of ecoreiniger, waarbij de korf of maabalk 5 tot 10 cm boven de slootkant/-bodem blijft.
2. Bij een scheisloot gebeurt dat in overleg met de gebruiker van het aangrenzende perceel, óf de eigen slootkant wordt eens in de twee jaar geschoond.
3. Bij gebruik van de maaikorf wordt deze niet door de hele breedte van de sloot getrokken, maar omhoog gekanteld wanneer de korf halverwege de sloot is. Zie tekening.
4. Wanneer een sloot te smal is hiervoor, wordt 25% van de sloot niet geschoond en blijft het staan. Het volgende jaar wordt een ander deel overgeslagen.
5. Het maaisel moet worden afgevoerd en dient verwerkt te worden volgens het protocol slootmaaisel.
6. Het slootschonen en/of maaien vindt plaats van 15 augustus tot 15 november.
7. Er mogen geen meststoffen of chemische bestrijdingsmiddelen in het element gebruikt worden.
8. Pakket L12b.23.01 en 02: In een aantal poldergebieden kan per bedrijf een slotenplan worden opgesteld. Bij het werken volgens een slotenplan geldt een hogere vergoeding.
9. Pakket L12d kan alleen op plekken waar in de periode 2017-2022 slootbeheer is afgesloten. Bij dit pakket wordt de gehele sloot geschoond met maaikorf of eco-reiniger waarbij de korf of maabalk 5 tot 10 cm boven de slootkant/-bodem blijft. De beheervorschriften 1 t/m 4 zijn bij deze variant niet van toepassing.

PAKKETTEN		Vergoeding
L12a	Baggeren met de baggerpomp	€ 0,25/meter sloot
L12a.23.01	Baggeren met de baggerpomp (scheisloot)	€ 0,13/meter sloot
L12b	Ecologisch slootschonen	€ 0,55 /meter sloot
L12b.23.01	Ecologisch slootschonen (scheisloot)	€ 0,28 /meter sloot
L12b.23.02	Ecologisch slootschonen volgens slotenplan	€ 0,65 /meter sloot

L12b.23.03	Ecologisch slootschonen volgens slotenplan (scheislout)	€ 0,33 /meter sloot
L12d	Ecologisch slootschonen (volledige breedte)	€ 0,30 /meter sloot

Melding

Na het baggeren of schonen van de sloot wordt hiervan binnen 7 dagen melding gedaan bij het collectief.

Z.23.L12.01 Slootmaaisel opruimen

Beschrijving

Hoofdwatgangen (veelal de A-watgangen) worden door het waterschap geschoond, waarbij de beheerder van de aanliggende percelen een ontvangstverplichting heeft voor het slootmaaisel. In de praktijk wordt dit maaisel vaak op de aangrenzende percelen neergelegd. Dit pakket heeft als doel om het opruimen van het slootmaaisel te vergoeden. Het gaat hierbij uitsluitend om watergangen die door of in opdracht van het waterschap geschoond worden.

Pakketvoorwaarden

1. Dit pakket kan alleen langs hoofdwatgangen afgesloten worden.
2. Dit pakket kan alleen worden afgesloten als het waterschap het afvoeren van maaisel niet verzorgt.
3. Tijdens het schonen door het waterschap, rijdt de gebruiker van de percelen mee met een transportwagen. Het slootmaaisel wordt meteen opgeladen en afgevoerd.
4. Indien dat niet kan, dan moet het maaisel worden verwerkt volgens het protocol verwerken slootmaaisel.

PAKKETTEN		Vergoeding
Z.23.L12.01	Slootmaaisel opruimen	€ 0,30 per m

A13b Botanisch hooiland

Beschrijving

Goed ontwikkelde botanische graslanden hebben vaak een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden door verschralingsbeheer. In de kleinschalige landschappen vormen deze hooilanden samen met heggen, singels, bosranden en poelen een afwisselend landschap waar soorten als steenuil, braamsluiper, geelgors, vleermuizen en amfibieën zich in thuis voelen. Op de percelen groeien planten als pinksterbloem, boterbloem, margriet en leeuwentand. Langs de uiterwaarden liggen veel grotere graslanden die van oudsher vaak overstromen. Op de oeverwallen komen soorten voor als kruisdistel, gele morgenster en ratelaar, terwijl in de kommen een ruigere vegetatie staat. Koekoek, steenuil, kerkuil en kwartelkoning voelen zich hier thuis. Doorgaans wordt in de kommen het pakket Botanisch hooiland voor Rivierkommen (A13b2) afgesloten.

Dit pakket wordt alleen op percelen in het kleinschalige cultuurlandschap, of op waardevolle oeverwallen afgesloten. Een of meer aansluitende botanische hooilanden zijn bij voorkeur maximaal 3 ha groot. Wanneer het een groter aaneengesloten open gebied betreft, dan wordt in samenspraak met de veldcoördinator het gebied aangekleed met heggen, struweel of bomen.

Werkwijze

Het eerste jaar dat een perceel volgens dit pakket wordt beheerd, wordt het beoordeeld door de ecooloog. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de landschappelijke ligging en de mate van verschraling. Op basis van de ecologische beoordeling kan het beheer voortgezet, gewijzigd of gestopt worden.

Pakketvoorwaarden

1. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
 - a. Maaien is niet toegestaan voor 15 juni.
 - b. Het gewas dient voor 15 september gemaaid en afgevoerd te zijn.
2. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan.
3. Van 1 augustus tot 1 december is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 2 GVE*/ha.
4. Van 1 december tot 1 maart is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 1 GVE*/ha.
5. Indien aanwezig moet het vee over de gehele oppervlakte van de beheereenheid worden verspreid. Periodiek overzetten van vee binnen de beheereenheid met behulp van (tijdelijke) rasters is niet toegestaan.
6. Bijvoeren is niet toegestaan.
7. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen).
8. De beheereenheid wordt niet bemest, bekalkt en er wordt geen bagger opgebracht. Op ernstig verschaalde percelen overlegt u met uw veldcoördinator.
9. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd.
10. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
11. Bloten en klepelen is niet toegestaan.
12. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en invasieve exoten is verplicht;
13. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A13b	Botanisch hooiland	€ 1.505,=

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schape, lammeren en geiten	0,15

A13b Botanisch hooiland - Tussenpakket

Beschrijving

Dit pakket wordt toegepast in het kleinschalige cultuurlandschap waar een goede botanische ontwikkeling is, maar het uiteindelijke doel nog niet is gehaald. Het bevindt zich in een tussenfase van de ontwikkeling. In veel gevallen dient het dominantstadium van bijvoorbeeld witbol of grote vossenstaart doorbroken te worden. Door het dominante gras op het moment vlak voor de bloei af te maaien (half mei) wordt de verschraling versneld en deze fase doorbroken. Het pakket wordt ook toegepast in rivierkommen die gekenmerkt wordt door een wat ruigere begroeiing waar vaker gemaaid mag worden. Uiteindelijk heeft een goed ontwikkeld botanisch grasland een wat pollige structuur en verspreid voorkomende kruiden. Er komt weinig productie vanaf en het wordt vaak gebruikt voor droge koeien of pinken.

Een of meer aansluitende botanische hooilanden zijn bij voorkeur maximaal 3 ha groot. Wanneer het een groter aaneengesloten open gebied betreft, dan wordt in samenspraak met de veldcoördinator het gebied aangekleed met heggen, struweel of bomen.

Werkwijze

Het eerste jaar dat een perceel volgens dit pakket wordt beheerd, wordt het beoordeeld door de ecooloog. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de landschappelijke ligging en de mate van verschraling. Op basis van de ecologische beoordeling kan het beheer voortgezet, gewijzigd of gestopt worden.

Pakketvoorwaarden

1. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 2 keer gemaaid en afgevoerd.
 - a. De eerste maaisnede vindt plaats wanneer het gras in de aar schiet, rond de eerste week van mei.
 - b. De tweede maaisnede vindt na 15 juni en voor 15 september plaats.
2. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan.
3. Van 1 augustus tot 1 december is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 2 GVE*.
4. Van 1 december tot 1 maart is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 1 GVE*.
5. Indien aanwezig moet het vee over de gehele oppervlakte van de beheereenheid worden verspreid. Periodiek overzetten van vee binnen de beheereenheid met behulp van (tijdelijke) rasters is niet toegestaan.
6. Bijvoeren is niet toegestaan.
7. Perceel heeft voldoende ecologische waarde of potentie.
8. De beheereenheid wordt niet bemest, bekalkt en er wordt geen bagger opgebracht.
9. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd.
10. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
11. Bloten en klepelen is niet toegestaan.
12. Bestrijding van harden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en invasieve exoten is verplicht.
13. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A13b.23.01	Botanisch hooiland Tussenpakket	€ 1.130,=

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schapen, lammeren en geiten	0,15

A13b Botanisch hooiland - Instappakket

Beschrijving

Het perceel maakt onderdeel uit van het kleinschalig cultuurlandschap en is recent begonnen met verschralen. Het bevindt zich nog in de vroege ontwikkeling naar kruidenrijk botanisch hooiland. Om de verschraling goed op gang te helpen wordt drie keer per jaar gemaaid. De eerste snede is op het moment dat het gras bijna in de aar schiet (half mei).

De percelen, of het landschappelijke karakter van de percelen, dienen maximaal 3 ha groot te zijn. Wanneer het een groter aaneengesloten open gebied betreft, dan wordt in samenspraak met de veldcoördinator het gebied aangekleed met heggen, struweel of bomen.

Werkwijze

Het eerste jaar dat een perceel volgens dit pakket wordt beheerd, wordt het beoordeeld door de ecooloog. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de landschappelijke ligging en de mate van verschraling. Het rapport wordt met u gedeeld. Op basis van dit rapport kan het beheer gewijzigd of gestopt worden. In de beheerstrategie en op de website van het collectief leest u hier meer over.

Pakketvoorwaarden

1. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 3 keer gemaaid en afgevoerd.
 - a. De eerste maaisnede vindt plaats wanneer het gras in de aar schiet, rond de eerste week van mei.
 - b. De tweede maaisnede vindt plaats na 15 juni.
 - c. De derde maaisnede vindt plaats op moment naar keuze, maar voor 15 september.
2. Beweiding is van 1 maart tot 1 augustus niet toegestaan.
3. Van 1 augustus tot 1 december is nabeweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 2 GVE*/ha.
4. Van 1 december tot 1 maart is beweiding toegestaan met een maximale veebezetting van 1 GVE*/ha.
5. Indien aanwezig moet het vee over de gehele oppervlakte van de beheereenheid worden verspreid. Periodiek overzetten van vee binnen de beheereenheid met behulp van (tijdelijke) rasters is niet toegestaan.
6. Bijvoeren is niet toegestaan.
7. De beheereenheid wordt niet bemest, bekalkt en er wordt geen bagger opgebracht.
8. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen).
9. (Sloot)maaisel moet binnen een maand zijn afgevoerd.
10. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
11. Bloten en klepelen is niet toegestaan.
12. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en invasieve exoten is verplicht
13. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A13b.23.02	Botanisch hooiland - Instappakket	€ 750,=

* Toelichting GVE (Grootvee-eenheid):

Omschrijving	GVE
Stieren, koeien en andere runderen ouder dan 2 jaar	1,00
Paardachtigen ouder dan 6 maanden	1,00
Runderen vanaf 6 maanden maar niet ouder dan 2 jaar	0,60
Runderen jonger dan 6 maanden	0,40
Schapen, lammeren en geiten	0,15

A13c Botanische weiderand

Beschrijving

Op deze bufferzone langs watergangen mag niet gemest worden en er mogen in principe geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast worden. Er gelden geen restricties met betrekking tot maaien. Door het ontbreken van mest en bestrijdingsmiddelen verbetert de waterkwaliteit en ontwikkelt de rand zich in de loop der jaren anders dan het midden van het perceel en krijgen meer kruiden een kans.

Dit pakket kan afgesloten worden als aanvulling op de verplichte 7de NAP bufferstrook; het versterkt het pakket Ecologisch slootschonen.

Pakketvoorwaarden

1. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
2. De randen liggen aan de buitenkant van het perceel.
3. *Pakket A13c*: De rand is gelegen langs een watergang.
4. *Pakket A13c.23.01*: Maaien is niet toegestaan voor 25 mei.
5. *Pakket A13c.23.01*: Beweiding is niet toegestaan voor 10 mei.
6. *Pakket Z.23.A13.01*: De rand ligt op een verplichte bufferstrook in het kader van het 7e actieprogramma nitraat en grenst aan kruidenrijk of botanisch grasland.
7. De randen zijn tussen de 3 en 6 meter breed.
8. *Pakket A13c en A13c.23.01*: Als de rand langs een NAP bufferstrook ligt, dan is de rand minimaal 2 meter breed.
9. Maaien dient voor 15 september te gebeuren.
10. De beheereenheid wordt niet bemest, bekalkt en er wordt geen bagger opgebracht.
11. De beheereenheid mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
12. Klepelen is niet toegestaan.
13. Sloopmaaisel moet binnen één maand zijn afgevoerd.
14. Uitsluitend pleksgewijs gebruik van chemische onkruidbestrijding op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
15. Bestrijding van haarden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruid en invasieve exoten is verplicht

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A13c	Botanische weiderand	€ 1290,=
A13c.23.01	Botanische weiderand - 1 ^{ste} snederand	€ 1490,=
Z.23.A13.01	Weiderand op NAP bufferstrook	€ 10,=

A13d Botanische hooilandrand

Beschrijving

Botanische graslandranden in dit pakket kennen een late maaidatum. Hierdoor dragen ze bij aan de aankleding van het gebied en bieden ze een ecologische buffer tussen het midden van het perceel en landschappelijke elementen erlangs. Dit kunnen onder meer heggen, hagen, singels of bosranden zijn, maar ook watergangen. De randen hoeven dus niet per se langs water afgesloten te worden, maar dat kan wel. In dat geval vormen ze een aanvulling op de verplichte 7de NAP bufferstrook.

Pakketvoorwaarden

1. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
2. *Pakket A13d*: Maaien is niet toegestaan voor 15 juni.
3. *Pakket A13d.23.01*: Maaien is niet toegestaan voor 15 augustus.
4. Maaien dient voor 15 september te gebeuren.
5. Beweiding is jaarrond niet toegestaan.
6. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen).
7. Randen liggen aan de buitenkant van het perceel.
8. De randen zijn tussen de 3 en 18 meter breed.
9. Als de rand langs een NAP bufferstrook ligt, dan is de rand minimaal 2 meter breed.
10. De beheereenheid wordt niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
11. Het grasland mag niet worden gescheurd, gefreesd of heringezaaid.
12. Klepelen en bloten is niet toegestaan.
13. Sloopmaaisel moet binnen één maand zijn afgevoerd.
14. Uitsluitend pleksgewijs gebruik van chemische onkruidbestrijding op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
15. Bestrijding van harden akkerdistel, ridderzuring, jacobskruiskruid en invasieve exoten is verplicht

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A13d	Botanische hooilandrand maaien na 15 juni	€ 1660,=
A13d.23.01	Botanische hooilandrand maaien na 15 augustus	€ 2060,=

A13 Kwartelkoning grasland

Beschrijving

De kwartelkoning is een trekvogel, die overwintert in Afrika. Pas laat in het voorjaar, vanaf mei, komen kwartelkoningen in Nederland aan. Zij zoeken dan een broedplaats in o.a. structuurrijke hooilanden. De broedperiode is van mei tot augustus. Daarom is bij aanwezigheid van kwartelkoningen uitgesteld maaien later dan 15 juni wenselijk, dit kan worden geregeld met pakket 13 e, f en g.

SOVON heeft een netwerk van waarnemers, die op bepaalde momenten op zoek gaan naar broedplaatsen (zg. roepplekken) van de kwartelkoning. Het collectief onderhoudt contacten met de SOVON waarnemers over de locatie van deze roepplekken. Direct na constateren van de roepplek neemt de coördinator van het collectief contact op met de beheerder om dit last minute pakket af te spreken. De oppervlakte voor uitgesteld maaien wordt, per situatie, in overleg met SOVON bepaald. Hierbij gelden rivierdijk, rivier, houtwallen, hagen, wegen en afrasteringen als uiterste begrenzing.

Pakketvoorwaarden

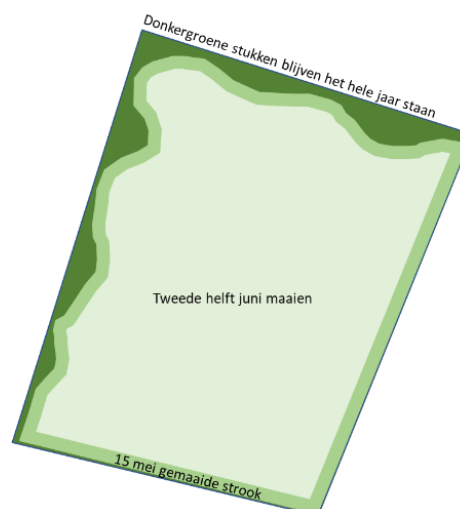
1. Alle pakketvoorwaarden van pakket A13b (botanisch hooiland) zijn van toepassing.
2. Er wordt een extra rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten).
3. In de extra rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats.
4. Beweiding is in de extra rustperiode niet toegestaan.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A13e	Botanisch hooiland met extra rust van 15 juni tot 20 juli (uitgestelde maaidatum van 5 weken)	€ 2.005,=
A13f	Botanisch hooiland met extra rust van 15 juni tot 3 augustus (uitgestelde maaidatum van 7 weken)	€ 2.205,=
A13g	Botanisch hooiland met extra rust van 15 juni tot 17 augustus (uitgestelde maaidatum van 9 weken)	€ 2.405,=

Z.23.A13.02 Vlinderstrook

Beschrijving

Het aanleggen van vlinderstroken is een speciale manier van het toepassen van gefaseerd maaibeheer, door natuurbeheerders ook wel sinusbeheer genoemd. Door het grasland op dergelijke manier te beheren, ontstaat er veel variatie op een klein oppervlak, wat gunstig is voor vlinders, bijen, vogels, zoogdieren en amfibieën. Er ontstaat een graslandje waar op ieder moment van het jaar voor elk wat wils is. Er zijn in de zomer kort, halflang en lang gras en kruiden aanwezig en een deel van het perceel gaat de winter in met lang, ruig gras wat voedsel en dekking biedt voor dieren, vogels en insecten.

Pakketvoorwaarden

1. Een vlinderstrook kan als 'extra' pakket worden afgesloten op percelen waarop een ANLb overeenkomst is afgesloten voor Kruidenrijk grasland of Botanisch hooiland.
2. Rond 20 mei, dus ongeveer drie weken voor de maaidatum van het perceel (na 15 juni), wordt er rondom een strook gemaaid van 3 tot 6 meter breed. Dit is de vlinderstrook.
3. De strook ligt aan twee zijden van het perceel strak langs de perceelrand.
4. Langs de derde en vierde zijde wordt de strook slingerend gemaaid, zodanig dat nog 1 tot 8 meter aan gras blijft staan.
5. Het gemaaid gras van de strook wordt afgevoerd. Het kan als vers gras worden gebruikt (zomerstalvoeren) of na een korte veldperiode worden ingekuuld.
6. Wanneer later in het seizoen het perceel op de normale datum wordt gemaaid (na 15 juni), dan wordt de vlinderstrook niet gemaaid en ook het gras dat buiten de vlinderstrook is blijven staan, wordt niet gemaaid.
7. Het lange gras dat buiten de vlinderstrook staat, wordt het hele jaar niet gemaaid en gaat lang de winter in.
8. Als het perceel in de nazomer wordt beweid, dan dient het lange gras buiten de vlinderstrook afgezet te worden.
9. Bij percelen groter dan 1,5 ha worden aanvullend een of meer vlinderstroken door het midden van het perceel gemaaid in overleg met de veldcoördinator. Later blijft ook langs deze strook een stuk gras staan dat lang de winter in gaat.
10. Het is mogelijk om de vlinderstroken in het volgende jaar weer toe te passen. De zijden worden dan gewisseld: waar in jaar 1 een slingerende vlinderstrook lag, wordt in jaar 2 strak langs de kant gemaaid en omgekeerd.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
Z.23.A13.02	Vlinderstrook	€ 250,=

A14 Stoppeland

Beschrijving

Het laten staan (en niet onderploegen) van graanstoppels kan van waarde zijn voor overwinterende en foeragerende vogels zoals bijvoorbeeld de grauwe gors en veldleeuwerik. De oogstresten en achtergebleven zaden, maar vooral ook de onkruidvegetatie die tussen de stoppels kan ontstaan, zijn voor hen een belangrijke voedselbron. Bovendien is de structuur van het stoppeland voor deze soorten aantrekkelijk.

Pakketvoorwaarden

1. Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 november tot 15 maart.
2. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat van 1 november tot 15 maart uit graanstoppel.
3. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats.
4. De beheereenheid wordt niet beweid.
5. Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan tijdens de rustperiode.
6. Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk conform het protocol chemische onkruidbestrijding.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha
A14a	Graanstoppel 1 november tot 15 maart	€ 155,-

A15 Wintervoedselakker

Beschrijving

Wintervoedselakkers hebben een meerwaarde voor overwinterende akkervogels zoals kneu, keep, patrijs, geelgors en veldleeuwerik. Niet geogoste zaden dienen voor hen als voedsel in de winter. Doordat kleine zoogdieren ook van het graan eten, hebben torenvalken, steenuilen en andere roofvogels indirect profijt van wintervoedselakkers. Daarnaast is graan een rustgewas voor de bodem en biedt het overstaande gewas beschutting aan insecten en kleine zoogdieren in de winter. Omzoming van wintervoedselakkers met akkerranden, bomen of struiken is optimaal doordat er extra variatie ontstaat in beschutting en nestgelegenheid voor vogels en kleine zoogdieren.

In combinatie met kruidenrijke akkerranden wordt de ecologische waarde verhoogd door de extra variatie in begroeiing.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 15 maart uit een wintervoedselmengsel volgens de door het collectief vastgestelde samenstelling.
2. De beheereenheid dient jaarlijks tussen 16 maart en 30 april te worden ingezaaid met een gangbare zaaidichtheid.
3. Er wordt een rustperiode in acht genomen van 15 mei tot 15 maart van het volgende jaar.
 -
4. Het gebruik van kunstmest is niet toegestaan op de beheereenheid. Overige bemesting is toegestaan, omdat dit de zaadzetting en daarmee het ecologisch functioneren van dit beheerpakket ondersteunt.
5. De kosten voor het zaigoed en het inzaaien zijn voor de beheerder.
6. De maximale oppervlakte van een wintervoedselakker is 1,5 ha.
7. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding voor pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden op maximaal 10% van de beheereenheid.
8. Overige chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk na akkoord van de veldcoördinator en conform het protocol chemische onkruidbestrijding.

PAKKETTEN		Vergoedingen per ha per jaar
A15a	Wintervoedselakker 15 mei tot 15 maart (tariefregio 1)	€ 2345,-
A15a	Wintervoedselakker 15 mei tot 15 maart (tariefregio 2)	€ 2645,-

A18 Kruidenrijke akker

Beschrijving

Kruidenrijke akkers zijn van belang voor diverse soorten fauna in kleinschalige landschappen. De nectar, het stuifmeel, de zaden en de aangetrokken insecten vormen een voedselbron voor veel akkervogels, waaronder patrijs en zomertortel en verschillende zoogdieren. Op percelen waar dit pakket is afgesloten, staat in minimaal 3 van de 6 jaar een graangewas. In de overige jaren mag een ander gewas verbouwd worden (met uitzondering van mais) met dezelfde beheervoorwaarden.

Dit pakket is gericht op een oogstbaar gewas met natuurinclusieve voorwaarden. Door alleen ruige mest, dikke fractie, compost of bokashi te gebruiken en geen bestrijdingsmiddelen, zijn de omstandigheden gunstig voor de ontwikkeling van traditionele akkerflora zoals akkerviooltje, echte kamille, veldereprijs en kleine leeuwetand. Op plekken waar oude akkercomplexen gelegen hebben, kunnen ook meer zeldzame soorten zoals slofhak, akkerleeuwenbek en bleekgele dovenetel terugkomen.

Werkwijze

Het eerste jaar dat een perceel volgens dit pakket wordt beheerd, wordt het beoordeeld door de ecooloog. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de landschappelijke ligging en de mate van verschraling. Op basis van de ecologische beoordeling kan het beheer voortgezet, gewijzigd of gestopt worden.

Pakketvoorwaarden

1. Dit pakket wordt langjarig op hetzelfde perceel toegepast. In de jaren dat er graan wordt verbouwd, wordt pakket A18a toegepast. In de jaren met een ander gewas wordt pakket A18f toegepast.
2. Maïsteelt is in alle pakketvarianten niet toegestaan.
3. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat in de jaren waarin graan verbouwd wordt van 15 mei tot 15 juli uit een graangewas.
4. Kruidenrijke akkers mogen in de jaren van graanteelt worden ingezaaid met een graan naar keuze.
5. Bij zomergraan wordt een rand van 1 meter op een van de lange zijdes gespaard als voedsel en beschutting voor vogels en kleine zoogdieren in de winter. Deze rand blijft overstaan tot 1 april.
6. Bemesting met kunstmest of drijfmest is niet toegestaan.
7. Bemesting van de beheereenheid is alleen toegestaan met ruige mest, dikke fractie, compost of bokashi.
8. *Pakket A18f*: In de jaren dat er geen graan geteeld wordt, gelden dezelfde bemestingsvoorwaarden.
9. *Pakket A18f*: In jaren waarin een tussengewas anders dan graan geteeld wordt, is de vergoeding lager.
10. Kruidenrijke akkers doen niet mee in roterende teelten. Het beheerpakket blijft tijdens de beheerperiode op dezelfde plek liggen.
11. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding voor pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden op max 10% van de beheereenheid.
12. Overige chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk na akkoord van de veldcoördinator en conform het protocol chemische onkruidbestrijding.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha per jaar
A18a	Graan met kruiden (geen maïs)	€ 1640,=
A18f	Gewas met kruiden (geen maïs)	€ 500,=

A19 Eenjarige kruidenrijke akkerranden

Beschrijving

In kleinschalige landschappen kunnen akkerranden een belangrijke functie hebben. Ze dienen als broedlocatie, voedselbron en schuilgelegenheid voor diverse soorten akkervogels zoals de patrijs, gele kwikstaart en kneu. Ook zoogdieren en insecten vinden er voedsel en beschutting. Akkervogels zijn voor hun voedselvoorziening in de zomer afhankelijk van (bodem)insecten en in de winter van zaden. Eenjarige kruidenrijke akkerranden bevatten bloeiende kruiden die insecten aantrekken, en granen die als voedsel te dienen in de winterperiode. Daarnaast zijn akkerranden ook chemie- en bemestingsvrije buffers tussen productiegewassen en aangrenzende natuur.

Eenjarige akkerranden blijven in de herfst en winter overstaan: zij bieden in die periode naast voedsel ook schuilgelegenheid voor vogels, insecten en kleine zoogdieren.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 1 april van het volgende jaar uit een van de goedgekeurde zaadmengsels van het collectief.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en niet beweid.
3. De kruidenrijke akkerrand is minimaal 3 meter en maximaal 18 meter breed.
4. De vegetatie in de akkerrand blijft in stand gedurende de herfst en winter en er vindt geen grondbewerking plaats voor 1 april van het volgende jaar, tenzij daar toestemming voor is van de veldcoördinator.
5. Bewerken en inzaaien van de rand vindt plaats tussen 1 april en 15 mei.
6. De kosten van het zaaigoed en het inzaaien zijn voor rekening van de beheerder.
7. De rand mag niet worden bereden, dus geen gebruik als rijpad of als kopakker. Uitzondering is berijden voor slootbeheer: bij schonen of maaien van een naastgelegen sloot mag de rand eenmalig worden bereden.
8. Slootmaaisel, bagger, snoeimateriaal en tuinafval mogen niet op de beheereenheid liggen en/of verwerkt worden.
9. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding voor pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden op maximaal 10% van de beheereenheid.
10. Overige chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk na akkoord van de veldcoördinator en conform het protocol chemische onkruidbestrijding.
11. Indien het perceel onderdeel is van gewasrotatie, dan mag een kruidenrijke rand ook blijven liggen in de jaren dat het betreffende perceel als grasland beheerd wordt.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha per jaar
A19a.23.01	Eenjarige akkerranden (tariefregio 1)	€ 2845,=
A19a.23.01	Eenjarige akkerranden (tariefregio 2)	€ 3145,=
A19b.23.01	Eenjarige akkerranden op NAP bufferstrook	€ 1025,=
A19b.23.03	Eenjarige akkerranden tevens opgegeven voor GLMC8	€ 315,=

A19 Meerjarige kruidenrijke akkerranden

Beschrijving

In kleinschalige landschappen kunnen akkerranden een belangrijke functie hebben. Ze dienen als broedlocatie, voedselbron en schuilgelegenheid voor diverse soorten akkervogels. Ook zoogdieren en insecten vinden er voedsel en beschutting.

Meerjarige akkerranden blijven minimaal drie jaar op dezelfde plek liggen. Doordat het mengsel bestaat uit soorten die meerdere opeenvolgende jaren tot bloei komen, hoeft de rand niet ieder jaar opnieuw te worden ingezaaid. Dit is goed voor de bodem en het bodemleven.

- Het opbouwen van organische stof in de bodem helpt water vast te houden.
- De meerjarige beplanting neemt meststoffen op van de akker die anders zouden uitspoelen.
- De onbemeste akkerrand biedt kansen aan lokale kruiden om zich te ontwikkelen.
- Een chemievrije zone is goed voor de ontwikkeling van biodiversiteit.
- Akkerranden vormen een buffer en overgangszone tussen agrarische productiegroond en aangrenzende natuur.
- Akkerranden dragen bij aan een dooraderend netwerk van natuurlijke elementen in het agrarisch landschap.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat uit één van de goedgekeurde zaadmengsels van het collectief.
2. De beheereenheid wordt niet bemest en er vindt geen beweiding plaats.
3. De kruidenrijke akkerrand is minimaal 3 meter en maximaal 18 meter breed.
4. Meerjarige randen worden in het derde jaar beoordeeld door de veldcoördinator om te kijken of herinzaai nodig is.
5. De vegetatie in de akkerrand mag worden gemaaid en afgevoerd in de late zomer (tussen 15 augustus en 15 september) of in de lente (tussen 1 april en 30 april).
6. Ligt de rand langs een akker waar weidevogels broeden, dan wordt de akkerrand gemaaid in maart zodat er eind april/begin mei een goed toegankelijk gewas staat voor de weidevogels.
7. Bloten en klepelen van de akkerranden is niet toegestaan.
8. De kosten van het zaaigoed en het inzaaien zijn voor de beheerder.
9. Het inzaaien van de rand vindt bij voorkeur plaats in de herfst. Indien dit niet mogelijk is dan wordt de rand in de lente ingezaaid tussen 1 april en 15 mei.
10. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet in de beheereenheid liggen of verwerkt worden.
11. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding voor pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden op max 10% van de beheereenheid.
12. Overige chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk na akkoord van de veldcoördinator en conform het Protocol chemische onkruidbestrijding.
13. Indien het perceel onderdeel is van een gewasrotatie, dan mag een kruidenrijke rand ook blijven liggen in de jaren dat het betreffende perceel als grasland beheerd wordt.

PAKKETTEN		Vergoeding per ha per jaar
A19a.23.02	Meerjarige akkerranden (tariefregio 1)	€ 2845,-
A19a.23.02	Meerjarige akkerranden (tariefregio 2)	€ 3145,-
A19b.23.02	Meerjarige akkerranden op NAP bufferstrook	€ 1025,-
A19b.23.04	Meerjarige akkerranden tevens opgegeven voor GLMC8	€ 315,-

L20 Elzensingel

Beschrijving

Een elzensingel is een vrij liggend, lijnvormig en aaneengesloten landschapselement van één rij dat grotendeels bestaat uit zwarte els en als hakhout wordt beheerd. Het landschapselement is van belang voor vogels, amfibieën, insecten en kleine zoogdieren.

Pakketvoorwaarden

1. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
2. Maaiafval wordt verwijderd.
3. Snoeiafval wordt verwijderd, alleen kleine hoeveelheden dunne takken mogen in de beheereenheid op rillen worden gelegd (niet versnipperen) mits het uitlopen van de stoven niet wordt belemmerd.
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruiskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee. Als een raster wordt toegepast, dan mag dit niet aan de bomen worden bevestigd.
6. Minimaal 80 % van de begroeiing wordt als hakhout beheerd, de rest mag als overstaander blijven staan. De landschappelijke verschijningsvorm en oppervlakte moeten in stand blijven.
7. Als de bedekking < 75% is, krijgt de overeenkomst een looptijd van 2 jaar en dient het element binnen deze periode te worden hersteld zodat een zo goed mogelijk aaneengesloten element ontstaat. De veldcoördinator kan hierin adviseren. Na herstel kan de looptijd worden verlengd.
8. *Pakket a:* Het element wordt jaarlijks onderhouden door opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen.
9. *Pakket c:* Het element wordt jaarlijks onderhouden door opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen. Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet (periodiek beheer), dit wordt minimaal 14 dagen voor de start van de werkzaamheden gemeld bij de veldcoördinator. Daarna worden afspraken gemaakt over de wijze van beheer, eventuele herstelmaatregelen en de vergoeding voor het periodiek beheer.
10. Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
11. Bemesting is niet toegestaan.
12. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
13. Aanwezigheid van elementvreemde zaken (machines, bouwwerken, stenen, puin, etc.) is niet toegestaan.
14. Branden is in de beheereenheid, of in de directe omgeving daarvan, niet toegestaan.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L20a.23.01	Elzensingel jaarlijks beheer	€ 0,50 per meter
L20c.23.01	Elzensingel jaarlijks beheer plus periodiek op maat	€ 0,50 per meter plus afspraak op maat

Meldingen (alleen pakket 20c)

Minimaal 14 dagen voordat periodiek beheer plaatsvindt wordt hiervan melding gedaan bij het collectief. Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L20 Houtwal en houtsingel

Beschrijving

Een houtwal of houtsingel is een vrij liggend, lijnvormig en aaneengesloten landschapselement, al dan niet groeiend op een aarden wal, met een opgaande begroeiing van inheemse bomen en/of struiken. De begroeiing wordt als hakhout beheerd. Het landschapselement is van belang voor vogels, amfibieën, insecten en kleine zoogdieren. Deze lijnvormige elementen vormen een belangrijk biotoop voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingzone voor fauna. Besdragende soorten zoals lijsterbes, meidoorn, vlier, Europese vogelkers, Gelderse roos, sporkehout en sleedoorn hebben een grote meerwaarde voor zangvogels

Pakketvoorwaarden

1. De houtwal ligt langs een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
3. Minimaal 75% van de begroeiing wordt als hakhout beheerd, de rest mag als overstaander blijven staan. De landschappelijke verschijningsvorm en oppervlakte moeten in stand blijven.
4. Elementen die niet (meer) als hakhout worden beheerd maar alleen uit opgaande bomen bestaan, vallen onder pakket 21 Bomenrijen. Op dergelijke elementen vind bij voorkeur herstel plaats waarna pakket 20 kan worden toegepast.
5. Maaiafval wordt verwijderd.
6. Snoeiafval wordt verwijderd, alleen kleine hoeveelheden dunne takken mogen in de beheereenheid op rillen worden gelegd (niet versnipperen) mits het uitlopen van de stoven niet wordt belemmerd.
7. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid, op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
8. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee. Als een raster wordt toegepast, dan mag dit niet aan de bomen worden bevestigd.
9. *Pakket a:* Het element wordt jaarlijks onderhouden door opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen.
10. *Pakket c:* Het element wordt jaarlijks onderhouden door opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen. Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet (periodiek beheer). Hierbij wordt het Protocol periodiek hakhoutbeheer toegepast.
11. Takken die over aangrenzende percelen hangen mogen het hele jaar worden teruggesnoeid.
12. Als het element is voorzien van een wallichaam, wordt dit in stand gehouden.
13. Als takken of stammen versnipperd worden, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
14. Bemesting is niet toegestaan.
15. Branden is in de beheereenheid, of in de directe omgeving daarvan, niet toegestaan.
16. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
17. Aanwezigheid van elementvreemde zaken (machines, bouwwerken, stenen, puin, etc.) is niet toegestaan.
18. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L20a.23.02	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer	€ 1300,- per ha
L20c.23.02	Houtwal en houtsingel jaarlijks beheer plus periodiek op maat	€ 1300,- per ha plus afspraak op maat

Meldingen (alleen pakket 20c)

Minimaal 14 dagen voordat periodiek beheer plaatsvindt wordt hiervan melding gedaan bij het collectief. Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L21 Beheer van bomenrijen

Beschrijving

Bomenrijen komen in heel Nederland voor en zijn vaak zeer bepalende elementen in het landschap, met een grote verscheidenheid aan vormen. Ze kunnen bestaan uit één of meerdere boomsoorten, vrij in het veld staan of langs een watergang, schouwpad, weg of anderszins. Bomenrijen hebben niet alleen een landschappelijke waarde, maar zijn ook functioneel als broedgebied voor vogels of als ecologische corridor voor bijvoorbeeld vleermuizen.

Pakketvoorwaarden

1. De bomenrij ligt langs een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
3. Snoei- en/of maaiafval is verwijderd;
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruiskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator;
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee. Als een raster wordt toegepast, dan mag dit niet aan de bomen worden bevestigd. Oudere bomen hebben geen raster nodig bij begrazing door koeien of schapen. Bij begrazing door paarden of geiten is wel een raster nodig.
6. Gedurende de contractperiode worden alle bomen minimaal éénmaal gesnoeid;
7. Bij oudere bomen kan het snoeien zich beperken tot het verwijderen van dood hout (indien noodzakelijk);
8. Na het snoeien is de hoogte van de kroon minimaal 2/3 van de totale hoogte van de boom om de vorm van de boom te behouden;
9. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element;
10. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid;
11. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden;
12. Bemesting is niet toegestaan;
13. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L21a.23.01	Bomenrij diameter < 20 cm	€ 4,= per boom
L21a.23.02	Bomenrij diameter 20 - 60 cm	€ 6,= per boom
L21a.23.03	Bomenrij diameter > 60 cm	€ 8,= per boom

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L21 Beheer van knotbomenrijen

Beschrijving

Knotbomen zijn bomen met een opgaande stam, waarbij periodiek de boven op die stam groeiende takken (of pruik) worden geoogst. Door die oogst ontstaat er op deze hoogte een vergroeiing van de stam: de knot. Als knotboom komen wilgen en elzen het meest voor, ook es en eik komen voor als knotboom.

Vooraf oude knotbomen zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als broedplek voor vogels als rans- en steenuil, die gebruik maken van geschikte holtes. Ook diverse soorten vleermuizen maken gebruik van holle knotbomen. De stam van een knotboom wordt periodiek op een hoogte van ca. 2 meter boven maaiveld afgezet (geknot). De takken worden afgezaagd op 5 tot 10 cm van de kruin, zodat een stompje tak blijft staan. Hierdoor ontstaan sneller holten die gunstig zijn voor holenbroeders en eenden.

Pakketvoorwaarden

1. De knotbomenrij ligt langs een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Knotbomenrijen worden als aaneengesloten rij in stand gehouden. Als er gaten in de rij zijn van meer dan 10 meter zonder bomen, dan krijgt de overeenkomst een looptijd van 2 jaar en dient het element binnen deze periode te worden hersteld zodat een zo goed mogelijk aaneengesloten element ontstaat. De veldcoördinator kan hierin adviseren. Na herstel kan de looptijd worden verlengd.
3. Knotbomen die uitvallen (sterfte, omwaaien, etc.) worden de volgende winter vervangen door het planten van een nieuwe staak (wilg) of veer (els). Op aanvraag kan het collectief deze verstrekken.
4. Knotwerkzaamheden worden alleen verricht in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
5. Snoei- en of maaiafval wordt verwijderd.
6. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid op maximaal 10% van de beheereenheid.
7. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee. Als een raster wordt toegepast, dan mag dit niet aan de bomen worden bevestigd. Oudere bomen hebben geen raster nodig bij begrazing door koeien of schapen. Bij begrazing door paarden of geiten is wel een raster nodig.
8. De stam van een knotboom wordt minimaal op een hoogte van 1,5 meter boven maaiveld afgezet (geknot). Daarbij worden de takken verwijderd maar blijft de knot in stand.
9. Knotwilgen worden minimaal één keer per 6 jaar geknot, bij voorkeur gefaseerd over de contractperiode.
10. Andere soorten knotbomen worden minimaal één keer per 10 jaar geknot, bij voorkeur gefaseerd over de contractperiode.
11. Bij combinatie met een ruigtestrook is er ecologische meerwaarde en geldt een hogere vergoeding. Onder ruigtestrook worden verstaan botanisch grasland, kruidenrijke akkerrand, wintervoedselakker en struweelrand.
12. Als snoeihout versnipperd wordt, mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
13. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
14. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
15. Bemesting is niet toegestaan.
16. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L21a.23.04	Knotbomen < 20 cm	€ 4,= per boom
L21a.23.05	Knotbomen 20 - 60 cm	€ 10,= per boom
L21a.23.06	Knotbomen > 60 cm	€ 12,= per boom
L21a.23.07	Knotbomen < 20 cm in ruigtestrook	€ 6,= per boom
L21a.23.08	Knotbomen 20 - 60 cm in ruigtestrook	€ 12,= per boom
L21a.23.09	Knotbomen > 60 cm in ruigtestrook	€ 14,= per boom

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L22 Knip- of scheerheg

Beschrijving

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Waar in natte delen van Nederland sloten als eigendoms- of perceelscheiding dienden, werden in drogere delen veelal heggen gebruikt. De doornige meidoorn kon daarnaast ook nog een veekerende functie hebben. Ook op landgoederen en forten is het gebruik van meidoornhagen bekend. De introductie van het prikkeldraad rond 1900 heeft gezorgd voor het verdwijnen van veel heggen. Heggen komen in heel Nederland voor, maar zijn vooral te vinden rondom dorpen en boerderijen. Door het regelmatig knippen heeft de heg een strak en recht uiterlijk. Heggen zijn van belang als leefgebied en migratieroute. Daarnaast bieden heggen schuilmogelijkheden voor fauna in het cultuurlandschap.

Pakketvoorwaarden

1. De knip- of scheerheg ligt langs een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Knip- en/of scheerwerkzaamheden zijn niet toegestaan van 15 maart tot en met 15 juli in verband met het broedseizoen.
3. Snoei- en of maaiafval wordt verwijderd.
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid.
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee.
6. De haag wordt minimaal eenmaal per 3 jaar gesnoeid.
7. De haag mag niet ieder jaar volledig worden gesnoeid omdat bloei daarmee sterk wordt beperkt. Gefaseerde snoei (per jaar van kant wisselen) is wel toegestaan.
8. Beukenhagen komen alleen in aanmerking voor beheer als deze deel uitmaken van een cultuurhistorisch geheel. Alleen bij deze hagen is jaarlijkse snoei toegestaan.
9. Na het knippen of scheren heeft de heg een minimale hoogte van 0,8 meter en minimale breedte van 0,6 meter.
10. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan.
11. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
12. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
13. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
14. Bemesting is niet toegestaan.
15. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L22b	Knip- en scheerheg minimaal eenmaal per 3 jaar snoeien	€ 2,80 per meter

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L23 Struweelhaag

Beschrijving

In de loop der eeuwen zijn in het Nederlandse landschap diverse lijnvormige landschapselementen verschenen met houtige gewassen. Sommige van deze landschapselementen zijn al eeuwen oud. De functie van dergelijke landschapselementen was het scheiden van percelen en veekering. Door de komst van prikkeldraad, schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

Een struweelhaag is een vrij liggend, lijnvormig landschapselement met een aaneengesloten opgaande begroeiing van inheemse, overwegend doornachtige struiken. Het verschil met een knip- of scheerheg is dat een struweelhaag minder frequent wordt gesnoeid en daardoor meer en breder uitgroeit. Soms is er sprake van speciale beheervormen, zoals bij vlechthekken. Struweelhagen vormen een belangrijk leefgebied voor aan struwelen en zomen gebonden flora en fauna in het cultuurlandschap. Ze zijn tevens van belang ter oriëntatie voor vleermuizen en als verbindingzone voor fauna. Besdragende soorten zoals lijsterbes, meidoorn, vlier, Europese vogelkers, Gelderse roos, sporkehout en sleedoorn hebben een grote meerwaarde voor zangvogels.

Pakketvoorwaarden

1. De struweelhaag ligt langs een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Knip- en/of scheerwerkzaamheden zij niet toegestaan van 15 maart tot en met 15 juli in verband met het broedseizoen.
3. Snoei- en of maaiafval wordt verwijderd.
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee.
6. Overhangende takken kunnen gedurende het gehele jaar worden teruggesnoeid.
7. *Pakket a:* Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet.
8. *Pakket b:* Gedurende de contractperiode wordt het element éénmaal afgezet (periodiek beheer). Hierbij wordt het Protocol periodiek hakhoutbeheer toegepast.
9. Het gebruik van een klepelmaaier is niet toegestaan.
10. Het snoeien kan gecombineerd worden met het vlechten van de haag.
11. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
12. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
13. Bemesting is niet toegestaan.
14. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
15. Aanwezigheid van elementvreemde zaken (machines, bouwwerken, stenen, puin, etc.) is niet toegestaan.
16. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L23a	Struweelhaag snoei binnen 6 jaar	€ 3,- per meter
L23b	Struweelhaag lange beheercyclus	€ 1,25 per meter plus afspraak op maat
L23c	Struweelhaag jaarlijks beheer	€ 1,25 per meter

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief. Voor pakket L23b geldt daarnaast dat minimaal 14 dagen voor de start van het beheer melding wordt gedaan bij het collectief.

L24 Struweelrand

Beschrijving

Een struweelrand is een aaneengesloten rand met een mozaïek van struweel (bramen en/of andere inheemse bomen of struiken) en een kruidachtige begroeiing van inheemse grassen en kruiden die zich spontaan kan ontwikkelen. Deze ontwikkeling kan ontstaan vanuit een extensief beheerde rand, of kan aangeplant worden. Afhankelijk van het beheer kunnen randen ontstaan die gedomineerd worden door ruigtekruiden, struiken of een combinatie van beide. Kenmerk van een struweelrand is dat deze zowel vrij liggend, als aansluitend aan een ander element kan liggen. Struweelranden kunnen daarmee dienen als overgangsgebied tussen agrarisch gebruikte percelen en bossen en landschapselementen, en zijn in die vorm vooral te beschouwen als een naar voren geschoven bosrand. Struweelranden zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor vogels als grasmus, patrijs, grauwe klauwier en geelgors, voor zoogdieren als de bunzing en (in combinatie met een aanliggende poel) amfibieën als boomkikker. Wanneer dit microklimaat ontbreekt, kunnen struweelranden vooral van belang zijn voor broedvogels en planten van een meer extensief beheer.

Pakketvoorwaarden

1. De struweelrand ligt langs een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Minimaal 5 % tot maximaal 50 % van de beheereenheid is gesnoeid en/of gemaaid.
3. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
4. Snoei- en/of maaiafval wordt verwijderd.
5. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
6. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee.
7. Het deel van de rand met kruidachtige begroeiing mag maximaal 1 maal per 5 jaar worden gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd.
8. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
 1. Bemesting is niet toegestaan.
 2. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.
 3. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L24a	Struweelrand snoei binnen 6 jaar	€ 2180,= per ha

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L25 Beheer van bomen op landbouwgrond

Beschrijving

Solitaire bomen komen in heel Nederland voor en zijn vaak zeer bepalende elementen in het landschap, met een grote verscheidenheid aan vormen. Ze kunnen bestaan uit één of meerdere boomsoorten, vrij in het veld staan of langs een watergang, schouwpad, weg of anderszins. In deze vorm hebben bomen niet alleen een landschappelijke waarde maar ook waarde als broedgebied voor vogels, of als ecologische stapsteen voor bijvoorbeeld vleermuizen. Solitaire bomen zijn eveneens herkenningspunten in het landschap en vanuit die optiek waardevol om te behouden. Dit pakket is bedoeld voor bomen die in een terrein staan dat als landbouwgrond in gebruik is, zoals solitaire bomen of bomengroepjes.

Pakketvoorwaarden

1. De bomen staan langs of op een agrarisch perceel en niet op een erf.
2. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
3. Snoei- en of maaiafval wordt verwijderd.
4. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
5. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging van vee.
6. Gedurende de contractperiode worden alle bomen minimaal éénmaal gesnoeid.
7. Bij oudere bomen kan het snoeien zich beperken tot het verwijderen van dood hout (indien noodzakelijk).
8. Na het snoeien is de hoogte van de kroon minimaal 2/3 van de totale hoogte van de boom.
9. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
10. Jonge bomen in een weiland zijn voorzien van een boomkorf of zijn uitgerasterd.
11. Pakket L25a.23.04: Een beeldbepalende boom is een vrijstaande boom in een agrarisch perceel met stamdiameter >60 cm. Rondom de stam staat een raster of hekwerk op minimaal 3 meter afstand van de stam.
12. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
13. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
14. Bemesting is niet toegestaan.
15. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L25a.23.01	Bomen met diameter < 20 cm	€ 5,= per stuk
L25a.23.02	Bomen met diameter 20 - 60 cm	€ 6,= per stuk
L25a.23.03	Bomen met diameter > 60 cm	€ 14,= per stuk
L25a.23.04	Beeldbepalende boom	€ 60,= per stuk

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L26 Half- en hoogstamboomgaard

Beschrijving

Een half- of hoogstamboomgaard is een boomgaard of boomweide met fruitrassen of notenbomen. Boomgaarden zijn dikwijls verbonden aan boerderijen, maar ook bij landgoederen en buitenplaatsen zijn van oudsher (grootschalige) boomgaarden te vinden. De ondergrond van de hoogstamboomgaard is vaak een begraasd grasland. Naast hun functie voor fruitproductie hebben hoogstamboomgaarden ook een belangrijke landschappelijke betekenis en vormen ze broedgebied voor o.a. diverse soorten spechten, gekraagde roodstaart en steenuil. Daarnaast zijn ze ook leefgebied voor zoogdieren als de bunzing, mits elementen als struwelen en oude loofbossen ook aanwezig zijn in de directe omgeving. In oude boomgaarden groeien vaak ook bijzondere zeldzame fruitrassen en in de ondergroei van de hoogstammen handhaaft zich vaak een soortenrijke kruidenvegetatie.

Het onderhoud van jonge hoogstamfruitbomen is erop gericht zoveel mogelijk groei te creëren en daarmee een hoogstamboom van voldoende formaat.

Pakketvoorwaarden

1. Een hoogstamboomgaard is een verzameling van fruitbomen met een stam van minimaal 1,5 meter hoog waarvan de onderbegroeiing bestaat uit een grazige vegetatie (geen gazon).
2. De boomgaard bestaat voor maximaal 10% uit notenbomen.
3. Indien het appel, peer of pruim betreft wordt de boom tenminste eenmaal per 2 jaar gesnoeid in de periode 1 juli tot en met 14 maart. Het overige deel wordt in stand gehouden.
4. Bij andere boomsoorten vindt alleen vorm en/of onderhoudssnoei plaats indien nodig.
5. Snoei- en of maaiafval wordt verwijderd.
6. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
7. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee.
8. Bomen tot 30 cm stamdiameter hebben een kroonhoogte van minimaal 4 meter.
9. Bomen boven 30 cm stamdiameter hebben een kroonhoogte van minimaal 5 meter.
10. Een hoogstamboomgaard bestaat uit minimaal 10 bomen en heeft een dichtheid van minimaal 75 tot maximaal 150 fruitbomen per ha.
11. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
12. Bomen mogen niet beschadigd worden door vraat. Bij begrazing of beweiding wordt indien nodig een boomkorf of raster geplaatst.
13. De onderbegroeiing wordt jaarlijks beweid of de boomgaard wordt jaarlijks gemaaid waarbij het maaisel wordt afgevoerd.
14. Bemesting met drijfmest, ruige mest of kalk is toegestaan. Bemesting met andere mestsoorten of kunstmest is niet toegestaan.
15. Bij bemesten worden de fruitbomen en de wortels niet beschadigd.
16. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.
17. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
18. Aanwezigheid van elementvreemde zaken (machines, bouwwerken, stenen, puin, etc.) is niet toegestaan.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L26a.23.01	Hoogstambomen gemiddelde diameter < 10 cm	€ 750,= per ha
L26a.23.02	Hoogstambomen gemiddelde diameter 10-30 cm	€ 1.950,= per ha
L26a.23.03	Hoogstambomen gemiddelde diameter > 30 cm	€ 3.000,= per ha

Meldingen

Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

27 Hakhoutbosje

Beschrijving

Boeren hebben al eeuwenlang behoefte aan hout voor allerlei doeleinden. Het kan hierbij gaan om brandhout, staken voor de groentetuin of hout voor gereedschapsstelen. Dit soort bosjes wordt in de volksmond ook wel geriefhoutbosjes genoemd. Dergelijke bosjes worden van oudsher als hakhout beheerd. Hakhoutbosjes zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor diverse vogels en zoogdieren. Aanwezigheid van overstaanders (bomen die niet worden gekapt bij het periodieke onderhoud) verhoogt de ecologische waarde. Een hakhoutbos(je) is een vrij liggend, vlakvormig landschapselement met inheemse bomen en/of struiken dat als hakhout wordt beheerd.

Pakketvoorwaarden

1. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
2. Snoeiafval wordt op rillen gelegd in de beheereenheid en/of snoeiafval wordt verwijderd.
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruiskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee.
5. Minimaal 80% van het bosje wordt als hakhout beheerd en in de contractperiode afgezet.
6. Het element wordt jaarlijks onderhouden door zo nodig opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen. Gedurende de contractperiode wordt het element of delen daarvan éénmaal afgezet (periodiek beheer). Hierbij wordt het Protocol periodiek hakhoutbeheer toegepast.
7. Snoeihout mag op stapels of rillen in het element verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt.
8. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
9. Bemesting is niet toegestaan.
10. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
11. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
12. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L27a	Hakhoutbosje droog jaarlijks beheer plus periodiek op maat	€ 1.300,= per ha plus afspraak op maat
L27b	Hakhoutbosje vochtig en nat jaarlijks beheer plus periodiek op maat	€ 1.300,= per ha plus afspraak op maat

Meldingen

Minimaal 14 dagen voor de start van de periodieke beheerwerkzaamheden worden deze gemeld bij de veldcoördinator. Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

28 Griendje

Beschrijving

In bepaalde delen van het land was het verbouwen van wilgen lange tijd vrij gebruikelijk in vooral moerassige streken. Deze wilgen werden op enige tientallen centimeters boven de grond afgezet in een 4-6 jarige cyclus. Het hier vanaf komend hout (vaak wilgentenen genoemd) werd o.a. gebruikt als rijshout ter bescherming van waterkeringen. Deze wilgengrienden zijn ook nu nog in het landschap terug te vinden en het eraf komend hout wordt nog steeds gebruikt voor rijshout, maar kent inmiddels ook moderne toepassingen zoals bijvoorbeeld tuinschermen. Griendjes zijn onder andere van belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor zoogdieren zoals de bunzing en voor vogels zoals gekraagde roodstaart en ransuil, mits er overstaanders in de vorm van hoge of oude bomen in de buurt aanwezig zijn.

Pakketvoorwaarden

1. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
2. Snoeiafval mag in de beheereenheid op rillen worden gelegd.
3. Overig snoei- en/of maaiafval wordt verwijderd.
4. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding op maximaal 10% van de beheereenheid.
5. De beheereenheid wordt niet beweide.
6. De beheereenheid bestaat uit inheemse wilgensoorten en wordt periodiek afgezet in de periode na 1 oktober en voor 15 maart; overhangende takken kunnen gedurende het gehele jaar worden teruggesnoeid.
7. Minimaal 80% van de oppervlakte van het griendje wordt als hakhout beheerd.
8. Het element wordt jaarlijks onderhouden door zo nodig opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen. Gedurende de contractperiode wordt het element of delen daarvan éénmaal afgezet (periodiek beheer). Hierbij wordt het Protocol periodiek hakhoutbeheer toegepast.
9. Het griendje is minimaal 1 are en maximaal 1 hectare groot.
10. Snoeihout mag op stapels of rillen in de beheereenheid worden verwerkt voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt.
11. Als snoeihout versnipperd wordt, mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
12. Het griendje mag geen schade ondervinden als gevolg van beweiding of bewerking op aangrenzende gronden en wordt indien nodig beschermd met een raster.
13. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van akkerdistel, ridderzuring en jacobskruiskruid (alleen in nieuwe elementen).
14. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
15. Bemesting is niet toegestaan.
16. Sloopmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
17. Niet branden in of in de directe omgeving van de beheereenheid.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L28a	Griendje jaarlijks beheer plus periodiek op maat	€ 1.300,= per ha plus afspraak op maat

Meldingen

Minimaal 14 dagen voor de start van de periodieke beheerwerkzaamheden worden deze gemeld bij de veldcoördinator. Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

L29 Bosje

Beschrijving

Een bosje is een vlakvormige houtopstand die vroeger vaak aangeplant en beheerd werd als hakhout, maar doorgeschoten is en niet meer als hakhout wordt beheerd. Bosjes zijn, zeker in combinatie met aanliggende zomen en/of kruidenrijke perceelranden, van belang voor de biodiversiteit als leefgebied voor vogels als geelgors (gebruikt de bomen als zangplek), grote lijster, gekraagde roodstaart, torenvalk en ransuil. Dit geldt ook voor zoogdieren zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger, mits er overstaanders in de vorm van hoge of oude bomen aanwezig zijn. Belangrijk is dat nesten van zwarte kraai en ekster ongestoord aanwezig zijn in het gebied, omdat die als broedlocatie gebruikt worden door bijvoorbeeld ransuil en boomvalk.

Pakketvoorwaarden

1. Als snoei- en zaagwerkzaamheden plaatsvinden, dan mag dit alleen in de periode van 1 oktober tot en met 14 maart.
2. Het element wordt jaarlijks onderhouden door zo nodig opsnoeien en zagen van takken en kleine dunningen. Gedurende de contractperiode wordt het element of delen daarvan éénmaal afgezet (periodiek beheer). Hierbij wordt het Protocol periodiek hakhoutbeheer toegepast.
3. Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, met uitzondering van de bestrijding van invasieve exoten en pleksgewijze bestrijding van haarden van akkerdistel, ridderzuring en jakobskruid op maximaal 10% van de beheereenheid en met toestemming van de veldcoördinator.
4. Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee.
5. Een bosje is minimaal 10 are en maximaal 1 hectare groot.
6. Overhangende takken kunnen gedurende het gehele jaar worden teruggesnoeid.
7. Het element wordt voor maximaal 80% beheerd als bos met hoog opgaande bomen.
8. Randen van het element worden als hakhout beheerd (minimaal 20% hakhout) en in de contractperiode afgezet.
9. Snoeihout mag op stapels of rillen in het element verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt.
10. Als snoeihout versnipperd wordt, mogen de snippers niet verwerkt worden in het element.
11. Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, robinia en ratelpopulier worden bij voorkeur via uitgraving, via stobbenbehandeling of mechanisch bestreden.
12. Bemesting is niet toegestaan.
13. Slootmaaisel, bagger, maaisel en tuinafval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
14. Niet branden in of in de directe omgeving van het element.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
L29a	Bosje jaarlijks beheer plus periodiek op maat	€ 1.300,= per ha plus afspraak op maat

Meldingen

Minimaal 14 dagen voor de start van de periodieke beheerwerkzaamheden worden deze gemeld bij de veldcoördinator. Maximaal 7 dagen nadat het periodiek beheer is voltooid wordt hiervan melding gedaan bij het collectief.

A39 Bodemverbetering op grasland en bouwland

Beschrijving

Dit pakket richt zich op verbetering van de bodem van grasland en bouwland door het opbrengen van organische mest, bodemverbeteraars of met plantenresten. De structuur, chemische samenstelling en het bodemleven hebben hier baat bij, wat de productiefunctie ondersteunt. Doordat er organische stof wordt toegevoegd aan het perceel, houdt de bodem meer koolstof vast, verbetert de infiltratiecapaciteit van de bodem én kan de bodem het vocht beter vasthouden.

Pakketvoorwaarden

A39a Bodemverbetering grasland met enkel ruige stalmest:

1. Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b ten behoeve van het specifieke doel zijn in transect aanwezig in de periode 1 april tot 1 oktober.
2. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
3. Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
4. Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie uit lijst a.
5. Bemesting is alleen toegestaan met vaste strorijke mest.
6. De vaste mest wordt in één keer opgebracht.
7. Op de oppervlakte wordt ten minste 10 en maximaal 20 ton vaste mest per hectare uitgereden.

A39b Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars:

1. Vaste mest en bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen worden direct ondergewerkt (wettelijke verplichting).
2. Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie uit lijst a.
3. Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton vaste mest en of bodemverbeteraars per hectare uitgereden.
4. De vaste mest en of bodemverbeteraars wordt in één keer opgebracht.

A39c Bodemverbetering bouwland met gewasresten, inclusief stro & groenbemesters en onderwerken:

1. Plantenresten (a), lijst conform 6 (b) en/of andere bodemverbeteraars (c) al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen.
2. Plantenresten worden in één keer opgebracht en binnen twee weken ondergewerkt.
3. Enkel bodemverbeteraars zonder dierlijke meststoffen (bv compost, stro, e.a.) worden gebruikt.
4. Bodemverbeteraars met dierlijke meststoffen passen niet in deze variant, deze moeten verplicht direct na opbrengen worden ondergewerkt volgens de meststoffenwet (kan wel via variant b).
5. Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton plantenresten per hectare uitgereden.

A39d Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars:

1. Vaste mest of bodemverbeteraars voor grasland worden in één keer opgebracht.
2. Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd.
3. Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56)), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie uit lijst a.
4. Op de oppervlakte wordt ten minste 10 ton vaste mest en of bodemverbeteraars per hectare uitgereden.

Voor alle pakketvarianten geldt dat de wettelijke uitrijperioden moeten worden gevolgd. Volg de lijsten van toegestane meststoffen en bodemverbeteraars zoals opgenomen in bijlage 4 bij de SVNL.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
A39a	Bodemverbetering grasland met enkel ruige stalmest	€ 900,= per ha
A39b	Bodemverbetering bouwland met vaste mest of bodemverbeteraars	€ 105,= per ha

A39c	Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl stro & groenbemesters en onderwerken	€ 480,= per ha
A39d	Bodemverbetering op grasland met vaste mest of bodemverbeteraars	€ 105,= per ha

Melding:

Zowel na het uitrijden als na het onderwerken wordt hiervan binnen 7 dagen melding gedaan bij het collectief.

A43 Bloemenblok

Beschrijving

Bloemenblokken bieden voedsel, veiligheid en voortplantingshabitat. Vogels vinden er veilige broedgelegenheid en voedsel voor kuikens. Naast patrijzen kunnen nog vele andere vogelsoorten hiervan profijt hebben. Ook vlinders, bijen en hommels profiteren van het grote aanbod van bloemen. In de eerste twee weken van hun leven eten patrijzenkuikens en jongen van andere boerenlandvogels voornamelijk insecten. Dit eiwitrijke voedsel is essentieel voor de groei van kuikens. In de herfst en winter is er in bloemenblokken volop zaad te vinden en aan het einde van de winter is er bladgroen als de zaden op raken. Daarnaast biedt de begroeiing dekking tegen predatoren en bij slechte weersomstandigheden.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat van 1 juni tot 15 maart uit een door het collectief goedgekeurd zaadmengsel.
2. Bewerken en inzaaien van het blok vindt plaats tussen 16 maart en 30 april.
3. Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 juni tot 15 maart van het volgende jaar.
4. In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen bewerkingen plaats.
5. De beheereenheid wordt niet bemest en niet beweid.
6. Een bloemenblok ligt meerdere jaren op één plek.
7. Een bloemenblok is minimaal 0,5 ha groot en 20 m breed.
8. Elk jaar wordt de helft van ieder bloemenblok ondergewerkt en opnieuw ingezaaid. In het tweede jaar de eerste helft, in het derde jaar de andere helft en in het vierde jaar weer de eerste helft. Hierdoor ontstaat er de nodige variatie in begroeiing. Oplettendheid is geboden bij het halveren van het bloemenblok opdat er geen smalle stroken ontstaan.
9. De kosten van het zaigoed en het inzaaien zijn voor rekening van de beheerder.
10. Uitsluitend gebruik van chemische onkruidbestrijding voor pleksgewijze bestrijding van probleemkruiden op maximaal 10% van de beheereenheid.
11. Overige chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk na akkoord van de veldcoördinator en conform het protocol chemische onkruidbestrijding.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
A43a	Bloemenblok (tariefregio 1)	€ 2845,= per ha
A43a	Bloemenblok (tariefregio 2)	€ 3145,= per ha

A44 Keverbank

Beschrijving

Een keverbank is een verhoogde strook akkerland begroeid met ruige grassen en kruiden. Deze strook ligt een halve meter hoger dan de omliggende grond en is drie meter breed. Door de verhoogde ligging is een keverbank warmer en droger dan het omringende akkerland, waardoor insecten zoals loopkevers zich er thuis voelen. Insecten kunnen er ook prima overwinteren. Voor akkervogels zoals de patrijs biedt een keverbank warmte, dekking, insecten als voedsel voor kuikens en een veilige plek om te nestelen.

Keverbanken bieden de patrijs en andere akkervogels in de lente en zomer voedsel, schuilplaatsen en nestgelegenheid. In de herfst en winter vinden ze er dekking. Keverbanken zijn ook nuttig voor natuurlijke plaagbestrijding. In de lente trekken loopkevers en spinnen vanuit de keverbank het naastgelegen gewas in en eten daar grote aantallen bladluizen, slakken en andere plagen.

Een smalle strook met kale grond (1-3 m breed) en hooguit wat schaarse spontane vegetatie aan de zonzijde warmt snel op in de zomer, huisvest insecten en trekt vogels aan als veldleeuwerik, patrijs en gele kwikstaart.

Pakketvoorwaarden

1. Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 mei tot 1 april uit ingezaaide, meerjarige kruiden en groene braak.
2. Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op min 90% van de oppervlakte.
3. Een keverbank wordt aangelegd midden in het perceel, minstens 15 meter vanaf de perceelrand om predatoren niet te lokken. Zie voor werkwijze: *Partridge project*
4. Een keverbank blijft lange tijd op dezelfde plaats liggen.
5. De vegetatie op het verhoogde deel is meerjarig.
6. In het eerste jaar na het zaaien wordt de keverbank één of twee keer gemaaid (op 10 cm hoogte), het maaisel wordt afgevoerd.
7. De strook met groene braak parallel aan het opgehoogde deel wordt zoveel mogelijk kaal gehouden door deze strook in het groeiseizoen maximaal 2 keer te cultivateren/eggen.
8. Onkruidbestrijding alleen pleksgewijs en mechanisch.
9. Omdat een keverbank op zichzelf een smal element is, wordt deze gecombineerd met andere maatregelen, zoals een bloemenblok of een meerjarige akkerrand.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
A44a	Keverbank (tariefregio 1)	€ 2845,= per ha
A44a	Keverbank (tariefregio 2)	€ 3145,= per ha

Z.23.L00.02 Oeverzwaluwwand

Beschrijving

De oeverzwaluw is minder bekend dan de boeren- en huiszwaluw, die beide veel op boerenerven broeden. Oeverzwaluwen komen in april terug uit het overwinteringsgebied in Afrika en zoekt dan een steile wand om in te broeden. Ze graven daarin een gang van ongeveer 75 cm diep. Achterin die gang maken de zwaluwen een nest. Vroeger zaten oeverzwaluwen vaak in uitgesleten oevers van meanderende beken en rivieren. De oeverzwaluw is een echte pionier. Als er ergens een geschikt steile zandwand is, hebben ze het vaak snel gevonden.

Doel van het pakket oeverzwaluwwand is om tijdelijke depots van grond of zand, die vooral op boerenerven nog wel eens voorkomen, geschikt te maken als broedlocatie voor oeverzwaluwen. De deelnemer moet er zeker van zijn dat de grond in de periode maart tot september ongestoord kan blijven liggen. Als er nesten in komen, dan zijn deze beschermd.

Pakketvoorwaarden

1. De hoop grond ligt in een omgeving die geschikt is als foerageergebied, er is dus water en eventueel kruidenrijk grasland in de buurt.
2. De grond is geschikt om een steile wand te maken, lemig zand heeft de voorkeur. Los zand is niet geschikt, dit zakt in. Pure klei is ook niet geschikt, dit is te hard.
3. De wand ligt bij voorkeur op het noorden, noordoosten of oosten.
4. De grond waarvan de steile wand wordt gemaakt, ligt al minimaal een half jaar op de hoop zodat deze zich goed heeft kunnen zetten en minder snel zal inzakken.
5. De steile wand wordt in maart aangelegd, doorgaans met een mobiele kraan waarna de wand eventueel met een spade kan worden bijgewerkt.
6. De steile wand is minimaal 3 meter hoog als deze op het land ligt.
7. De steile wand is minimaal 2 meter hoog als deze aan water grenst.
8. De steile wand is minimaal 10 meter breed.
9. Indien nodig wordt de steile wand vrijgemaakt van begroeiing of overhangende planten zodat roofdieren de nestholtes moeilijk kunnen bereiken.
10. De steile wand wordt in stand gehouden tot 1 september, of langer indien er nog vogels van de nestgaten gebruik maken.
11. Wanneer de wand het volgende jaar nogmaals gebruikt wordt, wordt de wand in maart opnieuw steil afgegraven.

PAKKETTEN		Vergoeding per jaar
Z.23.L00.02	Oeverzwaluwwand	€ 450,= per stuk